KAUBANDUS

H&M kasvab Eestis gasellina

Eelmisel aastal Eestis 36 protsendi võrra käivet kasvatanud Rootsi rõivakett loodab ettevõtte juhi Karl-Johan Perssoni sõnul maailmas laieneda, peatähelepanu on Hiinal ja USA-l. ▶6–7

INTERVJUU

Erply viib kasumi uutele turgudele

“Kui me uute turgude vallutamise ära lõpetaks, siis oleksime räigelt kasumlikud,” ütleb Erply asutaja **Kristjan Hiiemaa**, kelle sõnul on praegu rõhk laienemisel. ▶8–9

Äripäev

Esmaspäev, 1. veebruar 2016
nr 21 (5381) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0920	0,9158	9,3483	82,8472	13,86	-0,083%

▶Soomlastelt Estraveli välja ostnud turismiärimees Aivo Takis usub reisibüroode tulevikku välismaal nähtu järel rohkem kui enne ▶2,4–5

12 AASTAT Austraalia päikese käes elanud Aivo Takis näeb pärast naasmist Eestit palju helgema pilguga. FOTO: ANDRAS KRALLA

Austraaliast tagasi

PENSION

LHV laiendas Danske fondide ostuga haaret

Eelmisel nädalal sahistatud LHV tehing Danske teise samba fondide ostust saigi teoks. LHV pensionifondide juhi Andres Viisemanni sõnul sarnased fondid ühendatakse. ▶10

INVESTOR

Tallinna Vee kasum ületas ootusi

Tallinna Vee neljanda kvartali kasum ületas viiendikuga LHV ootust. Analüütik Joonas Joosti sõnul ei olnud kohtukulud nii suured, nagu nad kartsid. Ka ettevõte jäi tulemustega rahule. ▶16

KINNISVARA

Ka kortermaja vajab kindlustust

Kui lume raskus vajutab kortermaja katuse sisse või tuul lennutab selle pealt, kulub kindlustus marjaks ära. Kuid üksnes neljandikul Eesti kortermajadest on olemas varakindlustus. ▶12–13

KOLUMN

Riin Savi: Miks meid üldse kaasatakse, kui meie ettepanekuid ei arvestata?

Kaupmeeste liidu tegevjuht kirjutab, et suur osa paljukiidetud kaasamist on puhas näilisus. ▶14

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

TEGIJA

Elina Born hakkas ettevõtjaks

Neljapäeval Eesti aasta muusikaauhindade jagamisel mitu võitu noppinud Elina Born on juba kolmandat kuud ettevõtja. Eestit Eurovisionil esindanud lauljatar asutas EB Music OÜ eelmise aasta oktoobris, pakkudes põhilise teenusena lavakunsti. Lisaks Bornile võib mitu auhinda võitnud loomeinimestest välja tuua Jalmar Vabarna, kes on ettevõtja OÜ Folk Massidesse kaudu. Lisaks muusikalisele loometegevusele tegeleb Vabarna ettevõte kontsertide lavastamise ja esitamisega. Loodame, et ettevõtjatena suudavad mõlemad samuti edukaks saada.

TÄNA ÄRIPÄEVA VEEBIS

Kui kaua peab keha vastu lollustele?

Inimese keha peab igasugustele lollustele vastu, kuid mitte igavesti. Gerd Kanteri treener Indrek Tustit kirjeldab, et kui alguses läheb šokist hullupööra paremaks, siis lõpuks hakkab ikkagi lagunema. Kuidas sportida pärast pingelist tööpäeva? UURI ARIPAEV.EE-ST

INDREK TUSTIT ei soovita pärast pingelist tööpäeva intensiivselt treenida.

PÄEVA FAKT

90 000

miljardi dollari suuruse varaga on kaheldamatult kõige rikkam superkangelane Marveli Must Panter T'Challa, hindas ajakiri TIme. Teiseks jäänud Iron Man jääb 12,4 miljardiga temast kaugele maha, kolmas on Batman 9,2 miljardi dollariga.

TSITAAT

Jah, otsus lubada puidu põletamist Auvere kateldes on praegu kasulik energiafirmale, Eesti majandusele ja Eesti maksumaksjale. Aga samas lööb see jalad alt tema konkurentidel, see on aga kahjulik nii Eesti ettevõtetele, majandusele kui ka maksumaksjale.

Äripäeva 29.01 juhtkiri

TÄPSUSTUS

Reedel ilmunud Äripäeva Dividendide TOPis oli 83. kohal Interconnect Product Assembly ASi (IPA) üks omanikest Marko Männi. TOPi järgi on ta saanud IPA-lt dividende summas 520 000 eurot. See number ei olnud õige. Tegelikult teenis Marko Männi dividende 240 000 eurot ja oleks pidanud selle summaga olema 251. kohal. Toimetus oli eksklikult arvestanud Marko Männi teenistuse hulka IPA väikeomanikele makstud dividendid. Äripäev palub eksimuse pärast vabandust. Parandatud Dividendide TOPi saab vaadata Äripäeva veebis.

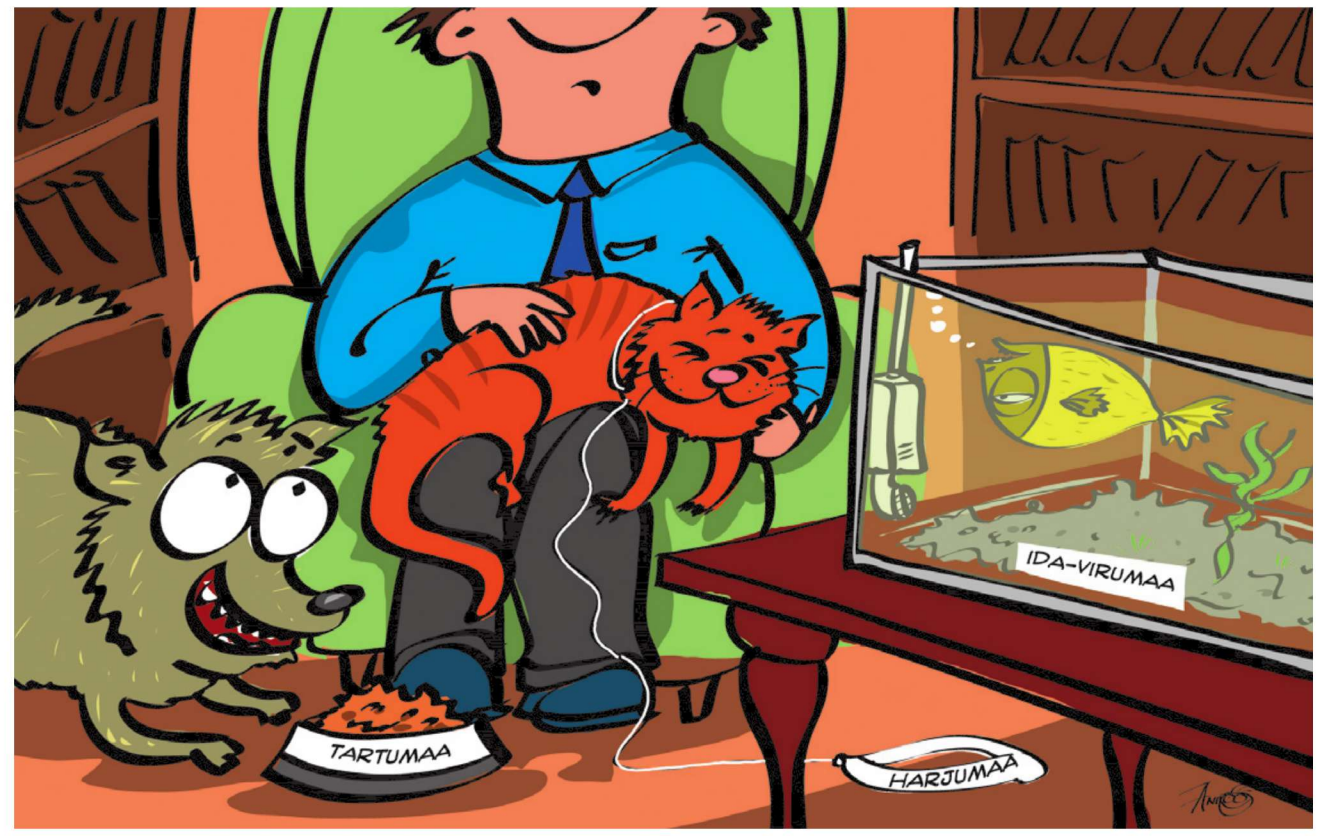

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Ida-Virumaa otsib ettevõtjat, töötajad ootavad

Viru Keemia Grupp pidi hiljuti teatama, et sulgeb osa oma põlevkiviõlivabrikuid ja koondab seetõttu pea iga neljanda töötaja. Viimase poole aasta jooksul on Ida-Virumaa suurtööstused koondanud juba üle 1000 töökoha.

Äripäeva toimetuse meelest on Ida-Virumaa tööpuuduse vastu parim rohi ikkagi turumajandus. Samas saab valitsus saata majandusministrid taas lobitööd tegema, et Ida-välisinvestorite abiga Virumaa tööpuudust ravida ja Eesti majanduskeskkonda turgutada. See annaks ühest küljest Ida-Virumaa töötajatele ja nende peredele kindluse oma kodupiirkonna arenguks ning samal ajal reklaamiks rohkem nii Ida-Virumaad kui ka Eestit paljulubava ettevõtluskohana.

Soodsad tingimused ootavad uut ettevõtjat. Ida-Virumaa on Eesti jaoks üks olulisemaid majanduspiirkondi, mis kahjuks on ka kergelt haavatav, nagu näitavad viimased koondamised ja tehaste sulgemised. Seetõttu vajavad sealsed töötuks jäänud inimesed, aga ka suurtööstuste partnerid lahendust. Uute töökohtade pakkumine naabermaakondades või kaugemalgi ei ole lahendus, sest tõenäoliselt ei ole paljud valmis töökoha nimel elukohta vahetama. Samuti on vähesed nõus pikka aega oma vaba aega töö ja kodu vahel sõitmisele kulutama.

Homme korraldatakse Ida-Virumaal töömess, kus üritatakse kokku viia koondatavad ja tööandjad. See on üks võimalus ettevõtjatele, kes saavad aidata kohalikku majandust taas käima tõmmata.

Valitsus saaks algatada kampaania, mis kutsuks rahvusvahelisi ettevõtteid Eestisse oma tootmist rajama. Tingimused selleks on soodsad, näiteks asub Sillamäel Eesti üks suurimaid merekaubasadamaid, Ida-Virumaal on

Töömess on üks võimalus ettevõtjatele, kes saavad aidata kohalikku majandust taas käima tõmmata.

mitu tööstusparki. Samuti on seal hulk äsja vabanenud tööjõudu, oodates innuga, et saaks tagasi tööle minna.

Tööjõu kasuks räägib ka riigikontrolli aruanne, mille järgi loodi 2013. aastal suurimat lisandväärtust Ida-Virumaal ehk sealsed töötajad olid paar aastat tagasi ettevõtte jaoks kasulikumad kui Harjumaal või Tartumaal. Samas tuleb arvestada, et Ida-Virumaa tootlikkuse näitajad sõltuvad suurelt energia hinnast ja looduskeskkonda tõsiselt koormavast tööstusharust. Ida-Virumaa tööpuudus on struktuurne ning see muudab probleemide lahendamise keeruliseks. Seda enam vajab see piirkond tööstusharu, mis ei oleks nii haavatav, nagu viimastel aegadel on olnud VKG ja Nitrofert.

Ministrid lobistama. Kui enamasti on riigikogu liikmed ja ministrid harjunud, et ettevõtted ning erialaliidud tulevad nende juurde lobistama, siis nüüd on aeg teha vastupidine samm. Sarnaselt eelmise valitsuse ministri Anne Sullinguga, kes Venemaa ja Euroopa Liidu vahelise sanktsioonisõja tõttu otsis Eesti ettevõtjatele uusi turuvõimalusi, peaks valitsus suunama meie majandusministrite aega sellesse, et lobistada Eesti ettevõtluskeskkonda edukatele firmadele teisel pool piiri.

Muidugi pole Eesti poliitikute võimuses upitada ei nafta hinda ega Vene rubla. Küll aga saab astuda samme, et Ida-Virumaal sünniks kiiremini uusi töökohti, nagu ütles Põhjaranniku peatoimetaja Erik Gamzejev.

Üks võimalus oleks uuesti mõelda, milliseid riigiasutusi saaks idapiirile lähemale viia. Näiteks Ida-Viru maavalitsus võiks Jõhvi asemel asuda Narvas. Miks mitte kaaluda ka mõne muu asutuse kolimist Eesti suuruselt kolmandasse linna, mille potentsiaali on suudetud vähem ära kasutada kui Tallinnas ja Tartus.

Liisa Oviir:
Väljastpoolt tulnuna on mul võib-olla kergem öelda, et säilitame asjad, mis töötavad, ja laseme lahti asjadest, mis ei tööta.

Ettevõtlusminister teeb ettepaneku Arengufond kinni panna. LOE LÄHEMALT LK 9

1. veebruar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Ülo Toomsalu, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Eesti pälvis USA presidendirallis tähelepanu. Ühtse tulumaksu idee

USA presidendivalimistel vabariiklaste leeris kandideeriv Ted Cruz pakub välja maksusüsteemi, mis sarnaneb kõvasti Eesti omaga, kirjutas Financial Times.

Cruz ütles, et USA võiks erinevad maksumäärad ühtseks taandada, muu hulgas selleks, et lõpetada maksukemplemine USA suurettevõtete (nt Google) ja ELi liikmesriikide vahel.

Cruz pole otsesõnu Eestit nimetanud, kuna teiste riikide kogemuste ülevõtmine USAsse pole reeglina presidendivalimistel edu toonud. Küll aga nimetas Eestit tema majandusnõunik Arthur Laffer. "Eesti on suurepärane. Seal on tõeliselt efektiivne maksusüsteem," ütles ta. Laffer märkis, et lisaks Eestile kasutavad ühtset maksusüsteemi Hongkong, Venemaa ja paljud teised Ida-Euroopa riigid.

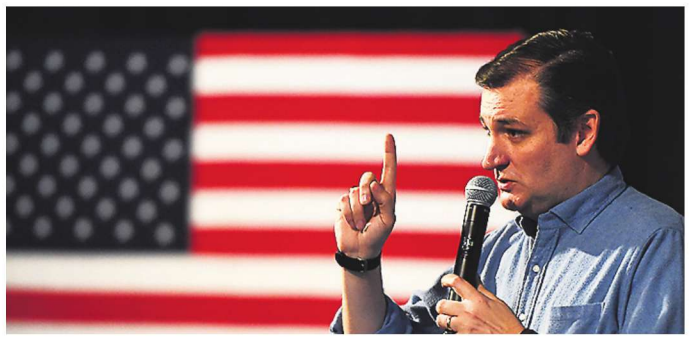

↑ **USA vabariiklaste leeris kandideeriv Ted Cruz soovib senised seitse tulumaksumäära asendada ühe 10% maksuga.** FOTO: EPA

Cruz ei taha ettevõtetele tulumaksu. Cruz soovib kaotada ettevõtete tulumaksu ning asendada see 16% käibemaksuga. Lisaks tahab Cruz, et senised seitse erinevat isiklikku maksumäära asendataks ühe 10% maksuga.

Mõttekoja Tax Policy Center direktor Len Burman ütles, et kuigi ta ei toeta ühtset maksusüsteemi, võib Cruzi plaanil jumet olla. Tema hinnangul muudaks see USA ühtlasi maksuparadiisiks. Seni on paljud USA ettevõtted maksude tõttu Euroopasse pagenud, aga kui Cruzi plaan läbi läheb, võiks suund muutuda. "Suurbritannia ettevõtted võivad USAsse tulla, kuna siin oleksid madalamad maksumäärad," tõi ta näite.

Eesti suursaadik USAs Eerik Marmei kostis Cruzi plaanist kuuldes, et tal on hea meel, et USA Eesti maksusüsteemi heaks peab. Samas nentis ta, et ta ei oska öelda, kas see ka USAs töötaks, kuna kaks riiki on väga erineva taustaga.

Alates 1990. aastatest on tulumaks Eestis 26%-lt langenud 20%-le. Ameerika konservatiivide hinnangul on Eesti tõestus, et selline süsteem töötab.

Demokraatide jaoks on ühtne maksusüsteem olnud ajalooliselt aga pigem needuseks. Democratic National Commitee kõneisik Mark Paustenbach ütles, et Ted Cruzi ettepanekud ei ole jätkusuutlikud: kesklassi kuuluvad inimesed sellest tulu ei saa.

The Tax Foundationi andmeil läheks Cruzi maksuplaan USA-le 10 aasta jooksul maksma 769 miljardit dollarit, mis, tõsi küll, on vähem kui Donald Trumpi või Marco Rubio välja käidud variandid. Cruzi pressiesindaja kommenteeris, et mõttekoda on arvestamata jätnud tulu, mis tuleb selle arvel, et Cruz laseks osa riigiasutusi kinni panna.

ÄRIPÄEV.EE

PANGANDUS

Kadõrov plaanib Tšetšeeniasse islami panka

Tšetšeenia isevalitseja Ramzan Kadõrov teatas sotsiaalmeedianali VKontakte kontol, et plaanib rajada oma riiki islami panga. Möödunud nädalal kohtus Kadõrov Araabia Ühendemiraatidest pärit ehitusfirma Mazkorp juhtidega ning arutas nendega islami panga avamist Groznõis. "Tšetšeeniale on panga avamine ülitähtis. Vabariigis ehitatakse suuri objekte emiraatide kapitali toel. Ainus takistus ongi islami pankade puudumine," kirjutas Kadõrov. Islami pank tähendab pangandust, mida toimetatakse islami reeglite järgi. Näiteks on keelatud laenuintressid, spekulatsioon, seos hasartmängudega, koostöö alkoholi- ja tubakatööstusega.

INFLATSIOON

Euroala inflatsioon andis Draghile aega

Euroala inflatsioon kiirenes jaanuaris, andes hingetõmbepausi Euroopa Keskpangale, mis on üritanud erakorraliste meetmetega euroala inflatsioonile elu sisse saada.
Hingetõmbepaus võib aga jääda üürikeseks, kui toormehindade langus jätkub ja areneva majandusega riikide majanduskasv edasi aeglustub, kirjutas Bloomberg.
Tarbijahinnad kerkisid jaanuaris euroalal aasta baasil 0,4%, teatas reedel Eurostat oma esialgse hinnangu. Euroopa Keskpanga siht on kergitada inflatsioon 2% piirimaile.

MAJANDUSKASV

USA majanduskasv aeglustus

USA majanduskasv võttis möödunud aasta viimases kvartalis hoogu maha. USA kaubandusministeeriumi andmeil aeglustus kasvutempo 0,7%-le, teises ja kolmandas kvartalis oli kasv avastavalt 3,9% ja 2%, kirjutas Wall Street Journal.
Kogu aasta majanduskasvuks kujunes 2,4%, mis on sama tase kui 2014. aastal. Nüüd on küsimus, kas majanduskasvu aeglustumine viimases kvartalis oli ajutine või on midagi tõsisemat lahti.

KPMG

Aasta tähtsaim konverents finantsjuhile ja pearaamatupidajale

- **Olulised uudised maksude ja raamatupidamise maailmas**
- **Piiriülese äritegevusega seotud riskid ja võimalused (töötajate liikumine, püsiv tegevuskoht ja käibemaksukohustus välisriigis, tehingud seotud isikutega, siirdehinnad ja juhatuse liikme vastutus)**
- **Praktilised soovitused KPMG audititähelepanekute põhjal**
- **Maksupoliitika lähitulevik ja OECD ning EL mõju**
- **Arutame, kas ettevõtluse reguleerimisega on mindud Eestis üle piiri**

Lisaks KPMG kogenud lektoritele on laval:

Sven Sester, rahandusminister
Marek Helm, maksu- ja tolliameti peadirektor
Dmitri Jegorov, rahandusministeeriumi asekantsler
Raivo Küüt, siseministeeriumi asekantsler
Priit Alamäe, Nortali juhatuse esimees
Ott Pärna, ettevõtja ja majandusekspert
Meelis Atonen, Tavidi kullasuuna juht ja ekspoliitik

www.kpmg.ee

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
toimetaja Ülo Toomsalu, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Tiit Pruuli:
Võiks vaadata, miks Finnair tahtis müüa. Kindlasti pidi olema soomlastel ka väga suur soov Estravelit müüa.

GoTraveli nõukogu liige Estraveli väljaostu kohta

Kaksteist aastat päikese käes on piisavalt pikk aeg, et hakata taas Euroopat ja Eestit igatsema.

Aivo Takis selgitab Austraaliast kodumaale naasmist

TURISMIÄRI

Estraveli looja tüüri juures tagasi. Ostis firma välja

VIRGE HAAVASALU
virge.haavasalu@aripaev.ee

Üle poole oma elust Balti suurima reisifirma Estraveli kasvatamisele pühendanud Aivo Takise panust Eesti turismi hindavad nii partnerid kui ka konkurendid. Nüüd lõpuks on Estravel ka tema oma.

Toomas Niinemäe iseloomustab oma äripartnerit Aivo Takist: "Ta on proff. See oli algusest peale selge." Kahekesi asutati 1988. aastal reisibüroo Estravel. "Minu jaoks on ta üks turismivaldkonna ajusid," ütleb Niinemäe.

Estraveli tegevjuht Anne Samlik ütleb, et Takise panus Eesti turismituru arengusse on üks olulisemaid. "Mul on hea meel, et ta on aktiivselt selles tegevuses tagasi. Tal on silmapaistev võime suures koguses ideid genereerida, kuigi alati pole me nende elluviimises üksmeelel, sest mina olen kaalutlevam ja konservatiivsem," ütleb ta.

Takis teab, mis toimub maailmas, sest turism on tema elustiil. Ta on täielik turismiproff – nii iseloomustavad Takist lisaks partneritele ka konkurendid. Teda peetakse laia silmaringiga ja palju reisinud inimeseks.

Samuti loodetakse, et Takis, kel on Austraalias elatud aastatest ka rahvusvahelise turismifirma asutamise kogemus, hakkab kaasa rääkima riikliku turisminduse edendamises.

"Aivol on nii turisti kui ka turismitöötajana kindlasti häid näiteid, mida siin rakendada või millest hoiduda, et teiste vigu mitte korrata," ütleb Wris reisibüroo juhatuse liige Aili Kägu. Tema tunneb Takist 1990. aastate algusest.

Tähelepanu pole kõige olulisem. Aastate eest pühkis Estraveli üks omanikke ja juhte Aivo Takis kodumaa tolmu jalgelt ja kolis elama Austraaliasse, kus jätkas ka reisiäri. Eelmisel suvel aga hakati rääkima, et Takis on kodumaale naasnud. Telefonile vastates põikles ta küsimusest kõrvale, öeldes, et on puhkusel ja edasistest plaanidest on vara rääkida.

Nii sai suvest sügis ja sügisest talv ning aasta lõpul tuli uudis, et Takis ostab Finnairi kontserni kuulunud tütarettevõttelt SMT OY osaluse välja, saades 99% Estraveli aktsiate omanikuks – seda küll oma kahe ettevõtte kaudu. 1% osalus jäi Estraveli kauasele töötajale, praegusele tegevjuhile Anne Samlikule.

Tundus olevat sobilik hetk intervjuuks, aga võta näpust. Mullu 50aastaseks saanud tehnikaülikooli ehitusinseneri haridusega turismiärimees ütleb, et ei taha end avalikkusega jagada ja on pealegi välismaal. Lõpuks jõudsime siiski kokkuleppele, et vestleme tänapäevasel moel – interneti vahendusel.

Kõik tööd on tuttavad. Takis meenutab, et äri algusaegadel tegi ta kõike, mida vaja. "Näiteks finantsaruandeid on tulnud koostada, samuti HTML-koodi kirjutada põlve otsas, või siis Quarkis reklaame kujundada," kirjeldab ta. Esimesed kümme aastat oli Estravel tema sõnul tõeline väikefirma, kus omanikud ei saanud valida, mida teha tahavad. "Kõik teevad kõike, mida oskavad, ja kui ei oska, siis õpivad ruttu ära."

↑ESTRAVELI välja ostnud Aivo Takis usub pärast Austraalias omandatud kogemusi ja kodumaale naasmist turismiäri edukusse veel rohkem kui enne. FOTO: ANDRAS KRALLA

Kui Estravel oli üles ehitatud, otsustas Takis minna elama soojemasse kohta – Austraaliasse. Uude koju kolis ta 2003. aastal, kui eestlaste massiränne rohelisele mandrile polnud veel alanud. Kenas lähistroopilises suurlinnas Brisbane'is ostis Takis reisibüroo Suncity Travel, mis oli Estraveliga sama vana.

Viis aastat hiljem müüs ta firma maha ja kolis Sydneysse, et seal Eesti aukonsuli amet üle võtta. Kui konsulaartöö ametiaeg läbi sai, asutas Takis Sydneys uue reisibüroo Aero Travel, mis tegutseb edukalt siiani. Tegemist on IATA-litsentsiga lennuagentuuriga, mis pakub ka kruiise ja muid reisiteenuseid. Kohalike eestlaste ja soomlaste seas on ettevõte Takise sõnul üsna populaarne.

Otsus kodumaale naasta sündis mullu. "Kaksteist aastat päikese käes on piisavalt pikk aeg, et hakata taas Euroopat ja Eestit igatsema," põhjendab Takis. "Kuna ma käisin kodumaal igal aastal mitu korda, olin siin toimuvaga kursis ja mulle meeldis areng, mida nägin," lisab ta.

Reisibüroodel ees suur tulevik. Mõte soomlaste 71protsendine osalus Estravelis välja osta keerles Takise peas ammu, tehinguvõimalus tekkis aga eelmise aasta lõpus. Siis haaras ta sellest kinni ja kõik läks edukalt. Takis ei taha lähemalt rääkida, kelle initsiatiivil tehinguni jõuti. Põhjus on tavapärane – tehingu üksikasjad ei kuulu avaldamisele.

Takis on veendunud, et ei pea investeeringut kahetsema. Estravel on nüüd taas 100% Eesti ettevõte.

Takis räägib, et Eesti turismiturg käib maailma, eriti Euroopaga ühte jalga. Ameerika on oma trendidega alati veidi ees ja kui neid tead, siis tead ka seda, mis siin turul ees ootab. "Mina usun reisibüroode tulevikku nüüd, pärast välismaal omandatud kogemust, veel rohkem kui enne. Tuleb lihtsalt turuga kaasa minna," ütleb ta.

Estravel on aastaid olnud Eesti populaarseim reisibüroo. Seda joont tahab Takis hoida, kuigi konkurents on tema sõnul tugev. "Konkureerime nii kodumaiste reisibüroodega kui ka kogu maailma *online*-vahendajatega," toonitab ta.

Pärast välismaalt naasmist näeb Takis Eestit palju helgema pilguga. "Mõnikord on vaja ära käia, et aru saada, kui hea on kodus. Näen, kuidas 12 aastaga on elu Eestis kõvasti paremaks läinud enamikus valdkondades, eriti ettevõtluses," leiab ta.

Takis soovitab Eestil rohkem eeskuju võtta muu maailma headest kogemustest. "Jalgratast pole vaja leiutada, isegi kui meil on selleks vajalik inimressurss. Heade lahenduste kopeerimine ei ole häbiasi, see näitab arukust," rõhutab Takis.

251.

kohal on Aivo Takis värskes Äripäeva Dividendide TOPis 240 000 euroga.

1. veebruar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Ülo Toomsalu, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Ä Taust
Estraveli lugu

Omanikud: Estravel asutati 1988. aastal, kui erafirmade asutamine oli Nõukogude Liidus just uue seadusega võimalikuks saanud. Tekkis kolme ettevõtliku inimese tuumik: Aivo Takis, Ruth Vahtras ja Toomas Niinemäe, hiljem liitus Alja Kabanen.
Takis oli Estraveli asutamise ajal TTÜ (toona Tallinna Polütehniline Instituut) tudeng ja töötas kooli kõrvalt Moskvale allunud turismibüroos Sputnik. Kõik peale Takise müüsid oma osaluse 1995. aastal Finnair grupile ega ole enam Estraveliga seotud.
Viis aastat hiljem, aastal 2000 omandas lennufirma osaluse poolte kokkuleppel Finnairi gruppi kuuluv SMT.

Äri algusajad: Kõige rohkem on algusaegadega võrreldes muutunud sihtrühm. 28 aastat tagasi olid Estraveli kliendid välismaalased, kes Eestisse tulid – põhiliselt Soomest. Soome reisifirmadel oli hea meel, et saavad teenuseid osta otse Eesti erafirmalt, mitte Moskvast. Loomulikult oli ka Takisel ja tema meeskonnal hea meel saada oma teenuste eest seaduslikult tasu lääne valuutas, mitte rublades.
Eesti klientuuri tänapäevases mõistes algusaastatel peaaegu polnud. See tekkis alles 1990. aastal, kui välismaale reisimine võimalikuks sai. Juba 1992. aasta lõpuks ületas Eesti klientide käive välismaalaste käibe. "See oli huvitav aeg, muutused olid nii kiired ja olulised, et kui juba nädal aega järjest midagi uut ei juhtunud, siis oli midagi valesti," meenutab Takis.

Laienemine: Alustati kolmeliikmelise meeskonnana, aga nüüdseks on Estraveli büroodes kokku 175 töötajat, enamik neist Eestis. Estravel on nüüd reisiagentuur, suur ja virtuaalne "reisikaubamaja", mis müüb kõiki reisimisega seotud teenuseid. Estravel kuulub American Express Global Business Traveli frantsiisiketti, mis on vanim ja suurim omataoline maailmas.

Käive ja turuosa: Estraveli käive oli mullu 76 miljonit eurot ja maksueelne kasum 1,2 miljonit eurot. Müük kasvas eelmise aastaga võrreldes 7% ja maksueelne kasum 20%.
Estraveli turuosa on umbes kolmandik Eesti reisiagentuuride ja lennuagentuuride kogumahust. Estraveli käive on suurem kui nelja järgneva konkurendi käibed kokku.

Pruuli: turuliidrilt tasub õppida

Aivo Takise konkurent, ASi Go Group reisifirma GoTravel nõukogu liige ja maailmarändur Tiit Pruuli ütleb, et nii pika kogemusega turuliidrilt tuleb kindlasti õppida.

Mida te konkurendina Aivo Takisest teate? Kui inimene on viinud 1988. aastast alates oma ettevõtte läbi selle heitliku turu ja olnud nii võimsalt turuliider, siis kindlasti tasub õppida ja jälgida, mida ta teeb.

Üks asi, mis mulle on silma jäänud, on see, et Takis on turisminduse visionäär. Ta jälgib ning teab, mis maailmas toimub, ja oskab ennustada, mida klient võiks tahta.

> **Ma ei näe, et lähiajal keegi ohustaks Estraveli positsiooni – kui eestlastele kuuluvad keskmise suurusega ettevõtted just ei ühine.**

Teiselt poolt olen aru saanud, et ta ei ole omanik kuskil kõrgel ja kaugel, vaid tegeleb igapäevase tööga kuni väikeste detailideni välja.

Mida räägib soomlastelt osaluse väljaostmine? Räägib ka soomlastest natuke, mitte ei pruugi olla ainult Estraveli ja Takise küsimus, vaid on tõenäoliselt ka Finnairi küsimus.

Võiks vaadata, miks Finnair tahtis müüa. Kindlasti pidi olema soomlastel ka väga suur soov Estravelit müüa.

Milline on reisibüroode turg Eestis? Reisibüroode äris on mahuefekt päris suur. Selles mõttes ma ei näe, et lähiajal keegi ohustaks Estraveli positsiooni – kui eestlastele kuuluvad keskmise suurusega ettevõtted just ei ühine. See oleks ainuke võimalus, kuidas Takis peaks hakkama hirmu tundma.

Kuni Wris, GoTravel, BalticTours, Reisiekspert ei ole selgi kokku pannud, võivad kaks suuremat rahulikult hingata.

1. veebruar 2016 ÄRIPÄEV
toimetaja Ülo Toomsalu, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

KAUBANDUS

H&M kasvab Eestis nagu gasell. Laieneb maailmas vastutuulest hoolimata

MARGE VÄIKENURM, SIRJE RANK
marge.vaikenurm@aripaev.ee, sirje.rank@aripaev.ee

↑ HENNES & Mauritz AB juht Karl-Johan Persson vaatab selle aasta peale optimistlikult, lootes laieneda ja turuosa suurendada. FOTO: EPA

Rootsi kiirmoekett H&M kasvab Eestis gasellina, edestades mullusest kiirema käibe kasvuga ka Lätit ja Leedut.

Eestis oli H&Mi möödunud aasta käive 33,5 miljonit eurot ehk aasta varasemaga suurenes see 36 protsenti. Üldist pilti vaadates on siinne H&M kasvanud kiiremini kui Eesti jaemüügiturg, mis on suutnud kahe aastaga kosuda ainult 8 protsendi võrra.

"Meil oli 2013. ja 2014. aastal väga kiire kasv, mis jätkub," kinnitas H&Mi kommunikatsioonijuht Tiina Miettinen.

Laieneb jõuliselt. Miettinen ütles, et kolm aastat tagasi Eesti turule sisenenud H&M kavatseb juba tänavu uusi poode avada. Kui praegu ollakse kokku kuue kauplusega kanda kinnitanud Tallinnas, Pärnus ja Narvas, siis sel kevadel tehakse uksed lahti Tartus ja sügisel Rakveres. Pärast tänavust aastat tahab H&M jõuda ka Jõhvi.

Seevastu Lätis oli H&Mi käive aasta varasemaga võrreldes vaid 22 protsenti suurem ning Leedus ulatus kasv 33 protsendini.

"Me ei võrdle turge, kus tegutseme. Igal turul on oma faktorid. Müüginumbreid mõjutavad kaupluste suurus ja arv," ütles Tiina Miettinen ja lisas, et nende silmis on Eesti põnev suure hulga nooruslike ja moeteadlike tarbijatega turg.

Mullu neljandas kvartalis suurenes H&Mi käive Eestis 8,6 miljoni euroni, mis on aasta varasemast 11 protsenti enam. Sama palju kasvas käive ka Lätis –7,7 miljonilt eurolt 8,7 miljonile. Leedus oli kasv suurem, aasta varasemaga võrreldes 17 protsenti.

Pinnuks silmas. "Turgu on nad kindlasti muutnud," kommenteeris H&Mi tegemisi perefirma Põldma Kaubanduse juhatuse esimees Heinar Põldma. Põldma Kaubanduse AS vahendab Eestisse Calvin Kleini, Guessi, Dieseli, Tommy Hilfigeri ja Mustangi tooteid.

Põldma ei pea oma firmat H&Mi otseseks konkurendiks, sest hinnaklassid erinevad. Kattuvaid kliente on neil umbes 20 protsenti.

> **Kui H&M tuli Rocca al Mare keskusesse, siis kasvas kõigi keskuses olevate poodide käive suurelt.**
>
> **Põldma Kaubanduse ASi juhatuse esimees Heinar Põldma**

Omal moel ollakse ka partnerid. "Kui H&M tuli Rocca al Mare keskusesse, siis kasvas kõigi keskuses olevate poodide käive suurelt. Lihtsalt kliente oli rohkem. Kui H&M on jõudnud kõigisse kaubanduskeskustesse, siis ei mõjuta see enam, aga kokkuvõttes on nad kõigilt turuosa võtnud. Kellelt vähem, kellelt rohkem," rääkis Põldma, kelle hinnangul on H&Mi tulekuga enim kannatanud just kiirmoebrändid.

Kollektsioonide müügist teenis H&M grupi tasandil 22,5 miljardit eurot ehk 210 miljardit Rootsi krooni. H&Mi aastatulemuste kokkuvõte ütleb, et kogu grupi müügitulu ilma käibemaksuta kasvas 19 protsenti.

Aruandes tuuakse välja, et müük oli hea uutes poodides Indias New Delhis ja Lõuna-Aafrikas Kaplinnas. Sel kuul loodab H&M saavutada võrreldes möödunud aastaga 7 protsenti käibe kasvu.

Üürile anda A klassi äripinnad 80-1000m²
Uus büroohoone Tartu kesklinnas! Ülikooli 2a valmib 2016 oktoobris

www.ylikooli2a.ee | Eve Teder (+372) 511 4272 | Viljar Jänes (+372) 5331 1056

USA heidab Euroopa Liidule ette maksujahti

USA on ärritunud Euroopa Liidu konkurentsivoliniku Margrethe Vestageri tegevusest, kes on luubi alla võtnud rea USA suurkorporatsioonide maksulepingud Euroopa Liidu liikmesriikides, mis on võimaldanud neil oma maksukohustust vähendada.

Vestager uurib kokkuleppeid selle nurga alt, kas soodsa maksukohtlemisega, mille eesmärk on välisinvesteering oma riiki tuua, pole liikmesriigid loonud teiste firmade jaoks konkurentsi moonutavat olukorda. USA kohvikuketi Starbucks ja Itaalia Fiati puhul on EL juba välja öelnud seisukoha, et tegemist oli lubamatu riigiabiga, mis tuleb tagasi maksta. Uurimine käib ka Apple'i üle, mida võib Iirimaal sõlmitud maksukokkulepete tõttu oodata miljarditesse eurodesse ulatuv maksunõue. Vestager ütles BBC raadiole, et on valmis lähemalt uurima ka Google'i värskelt sõlmitud maksukokkulepet Suurbritannia valitsusega.

USA: põhjendamatud nõudmised. Reedel väisas Brüsselit USA rahandusministeeriumi aseminister rahvusvahelise maksustamise küsimustes Robert Stack. Pärast kohtumist Euroopa Liidu ametnikega väljendas ta seisukohta, et Euroopa Komisjoni konkurentsivolinik esitab USA firmadele põhjendamatud nõudmisi.

"Kui Starbucksi puhul olid summad suhteliselt väiksed, 20–30 miljonit eurot, siis teistel juhtudel võivad nad olla oluliselt suuremad ja ulatuda võibolla juba mitmete miljarditeni," ütles Stack agentuuri Bloomberg vahendusel. "Selle uue lähenemise tagantjärele rakendamine seab küsimärgi alla, kas see on aus kohtlemine."

Vestager tõrjub, et ehkki komisjon uurib Apple'i, Amazoni, Starbucksi, McDonald'si maksulepinguid, pole tegemist eraldi USA suurkorporatsioonide vastu sihitud meetmega. Näiteks olid luubi all Belgia maksulepingud mitme Euroopa firmaga, kellel tuleb samuti tagantjärele täiendavalt maksu maksta.

Vestager on korduvalt väljendanud seisukohta, et riikide vahel sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepingud ei tohi luua olukorda, kus firmal on võimalik reeglites olevaid erisusi ära kasutades luua olukord, kus maksu pole üldse vaja maksta.

ÄRIPÄEV.EE

Maailma tasandil kimbutavad Rootsi rõivaketti probleemid

Rootsi rõivakett H&M trotsib maailmamajanduses valitsevat ebakindlust ja kavatseb oma laienemisplaanidega jätkata, kuid negatiivsed tegurid jätavad oma jälje.

Möödunud neljapäeval odavnes H&Mi aktsia Stockholmis 4,7%, kui firma avaldas läinud aasta viimase kvartali tulemused.

Firma juht Karl-Johan Persson kurtis Rootsi majandusleht Dagens Industri antud intervjuus, et börside vaade on ikka väga lühike. "Raske on mingit eelist välja tuua," jäi ta vastuse võlgu küsimusele, miks siis üldse börsil olla. Börsilt lahkumise plaani siiski pole. Küll aga kavatseb H&M edaspidi harvemini oma tegemistest lähemalt aru anda. Moetööstuses käib hooaeg poole aasta kaupa, põhjendas Persson muudatust.

Plaan on jätkata nii uute kaupluste avamist, uute kontseptsioonide katsetamist kui ka *online*-müügi edendamist.

Dagens Industri analüütik Jan Glevén toob aga Rootsi börsi suurima firmaga seoses välja neli murepilve.

Kasumlikkus on vähenenud. Brutomarginaal on kahanenud viis kvartalit järjest ja on nüüd aastataguselt 60%-lt kahanenud 57,5%-le.

Põhjuse leiab tugevnenud dollarist – H&Mi tarnijad arveldavad valdavalt dollaris – kuid analüütikut teeb eelkõige murelikuks trend, mis tõotab jätkuda ka alanud aastal.

Kulude kasv. See on kinni pannud kasumi kasvu. Neljandas kvartalis kahanes kasum aktsia kohta esimest korda kümne kvartali jooksul ja seda 11%. Kulude kasvu taga on eelkõige IT ja e-kaubanduse investeeringud, et kindlustada firma konkurentsivõimet. Investeerimine jätkub ka sel aastal ja seda tehakse pika vaatega.

Hind

H&Mi aktsia on aastaga langenud 17,5%

Rootsi kroonides

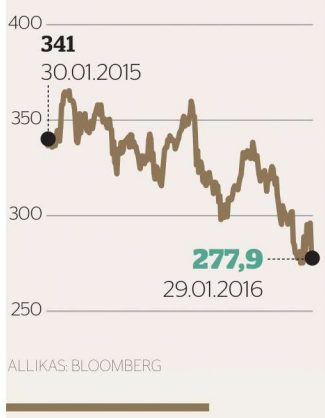

ALLIKAS: BLOOMBERG

Tasub teada

Ostusoovitused napilt ülekaalus

analüütikute aktsiasoovituste arv

osta	**14**
müü	11
hoia	11

hinnasihi konsensus 312,27 krooni

ALLIKAS: BLOOMBERG

10

kuni 15% on H&Mil kavas kasvatada aastas kaupluste arvu.

Soe sügis ja soe talv mõjusid H&Mi tulemusele halvasti. Hulk hooajakaupa jäi lattu, mis tähendab suuri allahindlusi.

Müügikasvu aeglustumine. H&Mi prognoosi järgi kasvas jaanuaris käive 7%. H&Mi jaoks on aga ühekohaline kasvunumber ebatavaline.

Hiina on oluline. Alanud aasta suhtes on Persson optimistlik – ta usub, et firmal on head kollektsioonid, mis võimaldavad jätkata laienemist ja turuosa suurendamist. Hiina suhtes tunnistab ta küll, et tarbimine on vähenenud ja turg ei kasva enam nii kiiresti, kuid pikas perspektiivis on Hiina majanduse kasvumudeli ümberorienteerimine investeeringutelt tarbimisele H&Mile kasulik.

"Sel põhjusel jätkame laienemist ja avame seal uuel aastal ligi 80 uut kauplust," ütles Persson DI-le. Hiina on H&Mi suuruselt viies turg. Neljandas kvartalis kasvas müük Hiinas kohalikus vääringus vaid 4%, võrreldes 34% kasvuga aasta varem.

Kokku plaanib H&M tänavu avada 425 uut kauplust, asetades põhifookuse USA-le ja Hiinale. Esimesed poed avatakse Uus-Meremaal, Küprosel ja Puerto Ricos. E-kauplustega plaanitakse laieneda üheksale uuele turule, sealhulgas Jaapanisse ja Kreekasse. Praegu on firmal e-kauplus 23 turul.

Intervjuus Bloombergile ütles Persson, et H&M võib edaspidi oma kasvuplaanid ümber vaadata, et keskendutakse rohkem müügikäibe suurendamisele kui uute kaupluste avamisele. Paljud uued poed on varasemaga võrreldes suuremad.

H&Mi peamine rivaal on Hispaania Inditex, mille kaubamärgi Zara kasv on olnud kiirem. Firma on internetimüügiga tugevamal positsioonil ning samuti ei ole Inditexil nii palju tarnijaid, kes arveldaksid USA dollarites.

Kaubavedu kukkus järsult

Mullu veeti Eesti sadamate kaudu ligi 35 miljonit tonni ja raudteel 28 miljonit tonni kaupa, mis olid viimase kümne aasta väikseimad näitajad.

Varasema aastaga võrreldes vähenes sadamate kaubamaht viiendiku ja raudteel ligi neljandiku võrra, kirjutas statistikaameti juhtivstatistik-metoodik Piret Pukk statistikablogis.

Mullu lähetati Eesti sadamatest välismaale ja välissadamatest saabus siia 34,8 miljonit tonni kaupa, mis oli viiendiku vähem kui aasta varem.

Tegemist on viimase kümne aasta suurima langusega. Kaupu lastiti 18% vähem ja lossiti 25% vähem kui 2014. aastal. Kaupade lastimist mõjutab kaubavedu raudteel, kus veetakse peamiselt transiitkaupa.

Mullu ulatus kaubavedu Eesti raudteedel 28,0 miljoni tonnini, mis oli 23% vähem kui aasta varem. Tegemist on samuti viimaste aastate suurima langusega.

Kaubamahu vähenemine on eelkõige tingitud sellest, et Venemaa kasutab transiitkauba veol kauba saatmiseks välisriikidesse raudteetranspordi ja Eesti sadamate teenuste kombineerimise asemel üha rohkem Venemaa enda sadamaid.

ÄRIPÄEV.EE

ENERGIA

Läti gaasimonopol müüs endast suure tüki

Neljapäeval omandas Euroopa Liidu riikide kontrollitav Marguerite Fund 28,97% Läti gaasimonopoli Latvijas Gaze aktsiatest.
Osaluse müüja oli Saksa Uniper Ruhrgas International GmbH, kellele jääb ettevõttes 18,26% osalus. Latvijas Gaze suurimaks aktsionäriks jääb endiselt Venemaa Gazprom, kellele kuulub 34% aktsiapakk.
Tehingu summat osapooled ei avalikustanud, kuid Läti meedia hinnangul omandas Marguerite Fund aktsiad 115 miljoni euroga.

KÜTUS

Alexela Oili käive kukkus

Möödunud aastal oli Alexela Oili käive 121 miljonit eurot, mis on võrreldes aasta varasemaga ligi 10% vähem, teatas ettevõte.
"Käibe langus tulenes eeskätt nafta maailmaturu hinna madalseisust, mistõttu olid kütusehinnad tanklates selle kümnendi soodsaimad," ütles Alexela Oili juhatuse esimees Ain Kuusik. "Küll ei oska ma praegu hinnata, kuidas käituvad tarbijad edaspidi – valitsuse aktsiisitõus jõustub ja mitmed transpordiettevõtted on viidanud, et hakkavad Lätis ja Leedus soodsamat diislikütust tankima."

KAUBANDUS

Aasta lõpus kiirenes jaemüügi kasv

Jaekaubandusettevõtete kaupade jaemüük suurenes detsembris 2014. aasta detsembriga võrreldes püsivhindades 10%.
Kui novembris kasvas jaemüük varasema aasta sama kuuga võrreldes 6%, siis detsembris jaemüügi kasv kiirenes, teatas statistikaamet. Mullu detsembris oli jaekaubandusettevõtete kaupade jaemüük 510,7 miljonit eurot, seega jäi detsembris kauplustesse ligi 390 eurot elaniku kohta.
Esialgsetel andmetel suurenes jaemüük mullu 2014. aastaga võrreldes püsivhindades 8%.

KOHTUASI

Lõuna-Korea ekspeaminister mõisteti vangi

Lõuna-Korea endine peaminister Lee Wan-Koo mõisteti reedel korruptsioonis süüdistatuna kaheksaks kuuks vangi.
Souli kohus mõistis Wan-Koo süüdi selle eest, et ta võttis peaministrina 2013. aastal suurärimees Sung Wan-Jongilt vastu 30 miljonit woni (27 400 dollarit) ning lubas selle eest parlamendis ettevõtja huve kaitsta ja talle lobi teha.

Minister Oviir ei näe Arengufondil tulevikku

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Ettevõtlusminister Liisa Oviir soovib kogu Arengufondi investeerimistegevuse suunata KredExisse, Startup Estonia tagasi EASi alla ning seire võiks viia riigikogu kantselei juurde.

"Arengufondi kui sellist enam vaja pole. Väljastpoolt tulnud inimesena on mul võib-olla kergem öelda ja näha, et säilitame asjad, mis töötavad, ja laseme lahti asjadest, mis ei tööta," ütles Liisa Oviir Ärilehele.

Eelmisel nädalal kinnitas Arengufondi nõukogu plaani, millega antakse investeeringuid tegeva tütarfirma SmartCapi haldamine erakätesse, kuid kuni riigikogu ei ole seadust muutnud, ei saa Arengufondi alt midagi ära viia. Osa riigikogu majanduskomisjoni liikmeid ja ka minister ise eelistavad erastamise asemel aga investeerimisportfelli viimist KredExi alla.

Arengufondi kui sellist enam vaja pole.
Ettevõtlusminister Liisa Oviir

FOTO: ANDRAS KRALLA

Seire tarbeks looks Oviir riigikogu kantselei juurde paariliikmelise meeskonna, mis suudaks nõu anda ja vajadused kindlaks teha. "Vaja on apoliitilist majandusseiret, mis aitaks teha kvaliteetsemat poliitilist otsust, aga Arengufondil ei ole sellise seire tegemiseks ega nõu andmiseks piisavalt autoriteeti," selgitas Oviir Ärilehele.

Startup Estonia on aga koralikult vintsutada saanud. Idufirmadele mõeldud programm loodi majandusministeeriumi algatusel 2011. aastal EASi juurde. Sealt otsustati see kolm aastat hiljem tuua Arengufondi alla, kus pandi paika eesmärgid ja tegevus. Neist väärib esiletoomist plaan luua ärikiirendid, mille kaudu soodustaks riik investeeringuid väga varases staadiumis olevatesse idufirmadesse.

Turuosalised on Startup Estoniat kritiseerinud, märkides, et sedavõrd pika tegutsemisaja jooksul ei ole programmil konkreetset tegevust ette näidata.

INTERVJUU

Müüjal on lihtsam IT-meheks hakata kui IT-mehel müüjaks

KERTU RUUS
kertu.ruus@aripaev.ee

Tarkvaraarendus on lihtne – küsimus on, kuidas see miljardi inimeseni viia, sõnab tarkvarafirma Erply asutaja Kristjan Hiiemaa. Ta usub, et just toote müük on kriitiline ning see käib tavalisele IT-mehele üle jõu.

Oled rääkinud, et enamiku Eesti ettevõtete põhiprobleem on müük, aga USAs on karmid mõõdikud. Kuidas oma müügitiimiga rahul oled? Point on eksperimenteerimine. See ei ole nii, et üks asi on igavesti hea. See muutub, tulevad konkurendid, keegi hammustab midagi läbi.

Iga asi annab efekti: PRi on vaja teha, mingid tüübid tulistavad meil LinkedIni hommikust õhtuni läbi. See on meeskonnatöö. Oleme suutnud leida tiimi, kus igaüks teeb ühte väikest kitsast asja ülihästi ja sellega toodab sisendit järgmisele etapile.

Keegi leiab kontakti, keegi üritab kõne kokku leppida, keegi näitab midagi ja keegi *close*'ib. See, kes oskab hästi helistada, ei oska tihti *close*'ida.

See on nagu Fordi liin. Jah, see on hea näide. Ma tean, et ZeroTurnaroundil (samuti USAs tegutsev Eesti tarkvaraettevõte – toim) on ka palju sarnast müügimehhanismi. Me suudame sellega käivet paremini juhtida.

Nii teame vähemalt midagi prognoosida, muidu me lihtsalt ootame ja palvetame, et äkki kunagi tuleb mingi diil. Saime endale ühe kvartali jooksul klientideks Sony, Disney, Garmini ja Amazoni kingaäri Zappose.

Juurutustiim oli väga rõõmus ja ütles, et nüüd tooge selliseid kliente kogu aeg, me tahakski kogu aeg sellliseid kliente! Me ise tahaks ka. Trikk on selles, kuidas sellist kvartalit iga kvartal teha.

Kui suur on teie äri Eestis? Anname korrali-

↑ **ERPLY asutaja Kristjan Hiiemaa otsib ülikiirelt kasvavat turgu – ettevõte alustas Mehhikos, samas Venemaa neile huvi ei paku.** FOTO: VEIKO TÕKMAN

> **Meil oli alguses jube mugav. Ma isegi ütleksin, et liiga mugav, me oleksime võinud juba 2003. aastal välismaale minna. Tagantjärele tundub ajuvaba, miks me ei läinud.**
> Erply asutaja Kristjan Hiiemaa

Tallinna ARVUTIKOOL

JUHILE versioon 2.0	
UUS! Ärianalüüs ja juhtimisotsused Excelis	25.-28.01
MS Access baaskoolitus	25.-27.01
MS Access jätkukoolitus	09.-11.02
MS Excel edasijõudnutele (andmeanalüüs)	15.-17.02
IS2 IKT arendustaotluste koostamine	09.-10.03
Exceli makrode loomine Visual Basicus	01.-03.02
IS1 IT äriprotsesside kaardistamine	18.03
IS3 Infosüsteemide arhitektuur	29.-30.03
3D printimine tuleb, ole valmis!	
AutoCAD baaskoolitus	09.-10.02
Autodesk Inventor baaskoolitus	03.-04.03
AutoCAD edasijõudnutele	16.02
Revit LT baaskoolitus	17.-19.02
Базовый курс AutoCAD	01.-02.03
Курс AutoCAD для продвинутых пользователей	15.02
Базовый курс Inventor	04.-05.02
Telli ettevõttesisene koolitus kõikjale Eestis	

www.akoolitus.ee/koolitused
arvutikool@akoolitus.ee
5175606

Prantsusmaa sai paigalseisust välja

Saksamaa järel euroala suurim majandus Prantsusmaa sai möödunud aastal stagnatsioonist välja, kuid majanduskasvu tempo ei ole piisavalt kiire, et tööpuudust alla tuua.

Viimasest sõltub, kas Prantsusmaa president Francois Hollande lubab endal 2017. aasta presidendivalimistel uuesti kandideerida. Äsja kuulutas ta välja rea reforme, et tööturul valitsevat "hädaolukorda" lahendada, kuid suhtumine on pigem skeptiline.

"Nii nagu varasemate reformidega, ei lahenda ka need tööturu struktuurse jäikuse probleemi," märkis ülemöödunud nädalal reitinguagentuur Fitch.

Prantsusmaa statistikaameti Insee reedel avaldatud andmeil kasvas Prantsusmaa SKP mullu 1,1% pärast kolm aastat paigal tammumist.

Tegu on 2012. aastal võimule tulnud Francois Hollande'i valitsemisaja kõige kiirema majanduskasvu tempoga, kuid analüütikute hinnangul peaks SKP kasvama vähemalt 1,5% tempos, et töötust 10,6% tasemelt alla tuua. Mullu lisandus töötute hulka veel 90 000 inimest, kergitades koguarvu 3,6 miljonile.

↑ **PRANTSUSMAA majanduse mullune 1,1% kasv on suurim pärast Francois Hollande'i võimule tulekut 2012. aastal.** FOTO: EPA

Reedel avaldatud majanduskasvu numbritest nähtus, et ilmselt terrorirünnakute mõjul aeglustus majanduskasv aasta lõpul uuesti, sest turiste oli vähem ja tarbimine vähenes.

Samas on positiivne uudis, et Prantsusmaa ettevõtted investeerivad jälle.

"Klassikaline seis, kus detailid on paremad kui pealkirjad," kommenteeris agentuurile Bloomberg Banque Pictet' ökonomist Frederik Ducrozet. "Parim uudis on, et investeeringud kasvavad."

Ettevõtete investeeringud kasvasid 1,3%, mis on suurim kvartaalne kasv 2013. aasta viimasest kvartalist.

Eratarbimine, mis moodustab 55% Prantsusmaa SKPst, kahanes neljandas kvartalis 0,4%, samal ajal kui avaliku sektori tarbimine sama võrra kasvas.

Prantsusmaa majanduskasvu tempo jääb naabritele alla – Saksamaa SKP kasvas mullu 1,7% ja Suurbritannias 2,2%.

Francois Hollande'i meetmete pakett tööpuuduse alandamiseks nägi muu hulgas ette 500 000 praktikakoha loomise ja täiendavad toetused väikeettevõtetele noorte või kaua tööta olnud inimeste palkamisel.

ÄRIPÄEV.EE

ku Eesti äritarkvarafirma mõõdu välja. Kliendiarvult võime olla esiviisikus, käibe mõttes tõenäoliselt mitte, aga see pole ka eesmärk. Me oleme suhteliselt soodne toode. Keskendume kuutasuäri pikaajalisele ehitamisele: me ei taha täna kliendi käest kõike kätte saada ja uuenduste eest, nagu 1000euroste arvete süsteem, me raha ei küsi.

Lätis ja Leedus on meil äri koos Ixoriga, Soomes on äri koos Elisaga. Oleme suutnud igal aastal kaks korda oma äri kasvatada. Iga järgneva aastaga muutub see üha raskemaks, kuna *target* on suurem.

Kuidas tuli otsus minna välismaale? Kas Eestis alustamine ei saanud siis takistuseks? Eesti on nii heas kui ka halvas mõttes takistuseks olnud. Kui sul läheb siin hästi, siis pole põhjust minna mujale pingutama. Ja kui läheb halvasti või kui saad siit turult vale tagasidet, siis su toode ei pruugi teisele sihtturule hästi sobida.

Meil oli alguses jube mugav. Ma isegi ütleksin, et liiga mugav, me oleksime võinud juba 2003. aastal välismaale minna. Tagantjärele tundub ajuvaba, miks me ei läinud.

Teiseks, toode, mis me 2010. aastal USA turule viisime, hästi USA turule ei sobinud. Alates sõnastikust – see oli küll ingliskeelne, aga mõisted polnud samad – ja rääkimata täiesti erinevast äriprotsessist.

Pidime sisuliselt oma toote uuesti tegema. Igal turul on omad süsteemid ja reeglid. Ka mutreid müües tuleb arvestada, et teisel turul on teine mõõdustik.

Kuidas jõudsite murdepunkti, et olla valmis laia maailma minema? Meil kukkus Eestis äri ära. Varem tegime kliendikohaseid süsteeme ja läks päris hästi, aga 2008. aastal tekkis olukord, kus tellimusteraamat oli tühi. Olime sunnitud uuesti alustama.

Vaatasime ringi, tegime uue toote. Läksime Seedcampi kiirendisse ja suutsime võidu saavutada.

Olime esimene Eesti idufirma, mis Seedcampi võitis (hiljem on kiirendi läbinud ka nt GrabCad ja TransferWise – toim). Saime endale koolitusprogrammi, mille käigus meid sisuliselt lohistati läbi erinevate riikide ja investorite.

Saime kõvasti hoogu juurde ja loodetavasti andsime ka natuke tõuget teistele *start-up*'idele. Olime üks esimesi Eesti ettevõtteid, kes päris Silicon Valley investoritelt raha suutis tõsta. Ega meil kuskilt mujalt nõu küsida ka polnud peale Seedcampi omade.

Te tegite prototüübi juba USA turule? Jah. Seedcampi võitsime me nii, et näitasime üldist toodet, aga viimase demo peale panime oma uue internetipõhise kassa prototüübi. Pilte sellest polnud; ütlesime, et see on tulevik – kassa Facebooki generatsioonile. Keegi ei uskunud.

Nüüd hakkab vaikselt kohale jõudma, et ongi uus põlvkond, kes valmis internetis kõike kasutama.

Olime vist ka iPadi peal teine kassatarkvara peale Square'i. Suutsime teha mitu asja esimesena ja saime tänu sellele kõvasti kiirendust.

Miks nägite teie seda, mida teised ei näinud? Isegi raske öelda. Me lihtsalt analüüsisime kogu aeg, mis on puudu. Ega me ei loonud uut reaalsust, vaid võtsime senise mudeli ja tõstsime uude keskkonda. Seda on teinud teisedki, alates Skype'ist või Snapchatist või Twitterist.

Sõnumite saatmine pole midagi uut, aga olemasolev mehhanism tõsteti skaleeruvamasse platvormi, mida on lihtsam klientidele jagada. Seda tasuks ka Eesti firmadel meeles pidada – ei ole vaja teha keerulisi asju, pigem tasuks teha lihtsamaid asju. Isegi meie enda platvormi kohta on vahel tunne, et see on juba liiga võimas.

Kas te olete alati alati kasumlikud olnud? Iga kuu mitte, aga aasta lõikes oleme enamasti plussis. Kui me uute turgude vallutamise ära lõpetaks, siis samal hetkel oleksime räigelt kasumlikud.

Aga praegu paneme kogu oma jooksva positiivse rahavoo teenima järgmisele turule. Meie unistus on leida ülikiirelt kasvav turg. Seetõttu oleme oma äri alustanud Mehhikos, nüüd püüame korralikult sellele turule sisse saada. Leidsime seal väga head kohalikud inimesed.

Kas Venemaa pakuks huvi? Ei ole väga atraktiivne ausalt öeldes. Liiga tugevalt reguleeritud ja kogu äritarkvara valdkond on seal teatud inimeste kontrolli all.

Kui suur on sinu osalus Erplys? Piisavalt, et olla iga päev rõõmus. Ma ei saa täpselt öelda, aga võin öelda, et suurem osa on Erply asutajate käes.

Mis on sinu roll ettevõttes? Olen jätkuvalt CEO ehk tegelen kõigega. Mind huvitab väga tootearendus ja tegelen spetsiaalselt disainitiimiga. Olen selle poolest kuulus. Reisin ma töö jaoks peamiselt Euroopa ja Ameerika vahet, mujal toimetavad juba äripartnerid.

Kas IT-mehel on raske müüjaks hakata? Kindlasti on IT-mehel raske müüjaks hakata.

Ma arvan, et müüjal on lihtsam IT-meheks hakata. Mingi piirini, tavalise harrastaja tasemeni on ITd lihtsam õppida.

Taust

Erply grupi tulud Eestis teadmata

Erply ei esita konsolideeritud aruannet. Eestis registreeritud Erply üksuse, Majandustarkvara OÜ aruannete põhjal oli ettevõtte müügikäive 2013. aastal (viimane esitatud aruanne) 514 419 eurot (2012: käive 452 283) ning tegevusaasta lõpetati 152 151eurose kasumiga (2012: kasum 93 784 eurot).

2009. aastal võitis Erply Seedcampi kiirendi konkursi. Sel hetkel oli Erplyl kiirendi andmeil 200 maksvat klienti neljal turul ja ta oli omadega nullis.

Erply grupis töötab Hiiemaa andmeil ligikaudu 120 inimest. Poolsada inimest töötab arenduses, ülejäänud teevad äriarendust, *support*'i, juurutust, koolitust, müüki, turundust jne.

Ärid hoitakse lahus (raamatupidamistarkvaraäri, aruannete äri, jne), kliendibaas on ühine.

Ärimudeliks on võtta klientidelt kuupõhist tasu vastavalt kasutajate arvule. Näiteks Elizabeth Arden on Erply kliendiks emaettevõttena ja teenust pakutakse kontserni arvukatele poodidele rahvusvaheliselt.

Pane tähele

Tule Gaselli Kongressile

Äripäeva Gaselli Kongress toimub 18. veebruaril Tallinnas Kultuurikatlas. Üritusele on registreerunud ligi 400 inimest, neist enamik gasellfirmade juhid ja omanikud. Samal päeval ilmub ka tänavune Gaselli TOP.

Kongressil räägivad oma lugusid Kristjan Hiiemaa kõrval Indrek Kasela, Martin Rinne, Ülle Indre, Tanel Padar, Roman Zaštšerinski, Louis Zezeran ja Martin Gauss. Infot ja end kirja panna saab Gaselli Kongressi kodulehel gasell.aripaev.ee

Cameroni Euroopa kõnelused otsustaval sirgel. Brittide nõudmised

Jäänud on vähem kui kolm nädalat, mille jooksul saab selgeks, kas ja millisel moel Euroopa Liidu liikmesriigid saavad edaspidi piirata toetuste maksmist teistest liikmesriikidest saabunud töötajatele.

Piirangut nõuab Suurbritannia peaminister David Cameron, kes on lubanud brittidele Euroopa Liidust välja kaubelda paremad tingimused, mille põhjal rahvahääletusel otsustada Suurbritannia liidus jätkamine. Nõudmised puudutavad nelja valdkonda, kuid sisserände piiramisest on saanud kõige teravam teema nii brittide endi kui ka teiste liikmesriikide jaoks, kes ei taha oma kodanike diskrimineerimist ega ELi vaba liikumise alusprintsiipide nõrgestamist.

Suurbritannia nõudmisi on kavas arutada Euroopa Liidu valitsusjuhtide kohtumisel 18.–19. veebruaril. Kaalul ei ole mitte ainult Suurbritannia tulevik ELis, vaid Euroopa Liidu koostöö tervikuna – brittide lahkumine võib olla kogu kriisidest nõrgestatud liidu lagunemise algus.

Praeguste plaanide järgi saadab Euroopa Ülemkogu juht Donald Tusk sel nädalal kõigile liikmesriikidele tutvumiseks võimaliku kokkuleppe kava. Sel põhjusel on Cameron just viimastel päevadel aktiivselt ELi kõrgemate ametnikega suhelnud, et lepe tuleks selline, mida kodus võidukalt esitleda saaks. Reedel kohtus ta Brüsselis nii Euroopa Parlamendi juhi Martin Schultzi kui ka Euroopa Komisjoni presidendi Jean-Claude Junckeriga. Eile oli Tusk omakorda Londonis, et kokkuleppe kavale veel viimast lihvi anda.

Cameron rõhutas reedel kohtumiste järel, et laual olev kompromiss, mis puudutab teistest liikmesriikidest tulnud töötajatele toetuste maksmist, britte ei rahulda. "Saavutasime teatud edu, kuid sellest ei piisa," vahendas Bloomberg Cameroni sõnu.

EL pakub kompromissi. Kui meenutada, siis lubas Cameron algselt kehtestada korra, kus õigus sotsiaaltoetustele tekib alles nelja aasta pikkuse üleminekuaja järel. Selle asemel pakkus Euroopa Komisjon välja kompromissi, kuis kõik liikmesriigid saavad edaspidi õiguse tõmmata "hädapidurit", kui teistest riikidest saabuvate töötajate tulv avaliku sektori võimalustele üle jõu käib. Laual on olnud erinevaid variante, kuidas selline "hädaolukord" otsustatakse – näiteks kas ja millises ulatuses on vaja teiste liikmesriikide nõusolekut.

Briti meedia kirjutas nädalavahetusel viitega valitsusametnikele, et Cameron kavatseb Tuskile selgeks teha, et nii lahjal kujul ettepanekul elulootust ei ole.

Cameroni nõunike sõnul ei kavatse peaminister iga hinna eest kompromissile minna.

Poola välisminister Witold Waszczykowski kordas samas reedel, et Poola ei lepi oma teistes ELi riikides töötavate kodanike sotsiaaltoetustest ilma jätmisega. Ükski liikmesriik ei soovi aga brittide EList lahkumist ning üsna üksmeelsed ollakse ka selles, et mida varem referendum ära toimuda saaks, seda parem. Kui veebruaris brittidega kokkuleppele jõutakse, saaks referendum toimuda juba juunis.

ÄRIPÄEV.EE

SemuEhitus
ANNO 1993
• Ehitustööde peatöövõtt
• Projekteerimis – ehitustöövõtt
• Ehitustööde teostamine
• Eritööde teostamine / vesi, kanal, küte, elekter
semu@semuehitus.ee
www.semuehitus.ee
ISO 9001 ISO 14001 BUREAU VERITAS Certification

REHAU QUALITY
SeiCom
aknad ja uksed
Plastik
Puit
Puitalumiinium
Alumiinium
AKNAD • UKSED • FASSAADID
www.seicom.ee

GRANO
sündimas on Eesti üks suuremaid digitrüki ettevõtteid
Novembris 2015 sõlmisid ühinemislepingu AS Koopia Kolm ja AS Multiprint.
Alates veebruarist 2016 jätkame tegevust AS Grano Digital nime all.
Kasutusele võtame GRANO kaubamärgi.
www.grano.ee

1. veebruar 2016 ÄRIPÄEV
toimetaja Ülo Toomsalu, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

PENSION

LHV ostis kolm edukat II samba fondi.

Tehing Danskega saigi teoks

RIVO SARAPIK
rivo.sarapik@aripaev.ee

LHV teatas reedel Danske pensionifondide ostust, millega kasvatab pensionikogujatest klientide arvu 170 000ni ning turuosa mahu 30%ni.

Sellest, et LHV kavatseb osta Eestis eraklientide teenindamisest loobunud Danske Banki varahaldusfirma Danske Capital, mis sisaldab ka kohustusliku kogumispensioni fonde, kirjutas ajakirjandus juba möödunud nädala keskel. Toona kinnitasid asjaosalised, et lepinguid sõlmitud ei ole. Reedel tuli tehingule kinnitus.

Ees seisab ühendamine. "LHV ostab täies mahus Danske fondivalitseja Eestis. Müügitehingule järgneb fondivalitsejate ühendamine, pärast mida ühendame sarnase investeerimispoliitikaga pensionifondid," teatas LHV pensionifondide juht Andres Viisemann reedel panga klientidele.

LHV saab tehinguga kolm teise samba pensionifondi – Pension 50, Pension 25 ja Pension Intress. Neist esimene on progressiivne ehk investeerib kuni poole aktsiatesse, ja kaks viimast konservatiivsed. Pension 25 panustab kuni veerandi varast aktsiatesse ning viimane investeerib intressi- ja krediidiinstrumentidesse.

93,6

protsenti on kasvanud Danske Banki edukaima, progressiivse II samba fondi osaku hind selle alustamisest.

← LHV pensionifondide juht Andres Viisemann rahustab Danske pensionifondide kliente: teie jaoks toimub kõik automaatselt. FOTO: ERIK PROZES

Tootlus teistest parem. Äripäeva pensionifondide ülevaate kohaselt on tegemist LHV fondide järel parimat tootlust andnud fondidega. Näiteks 2002. aasta kevadel II samba kogumisega alustanud keskmist palka teeninud inimese vara oli detsembri seisuga kasvanud Pension 50 fondis 8819, Pension 25 fondis 8299 ja Pension Intressi fondis 7869 euroni. Näitajaid jäid alla vaid LHV enda fondidele ning konservatiivse rahakogumise tulemus Swedbanki progressiivse fondi pakutule.

Müügitehingu heakskiitu on finantsinspektsioonilt ja konkurentsiametilt LHV tetel oodata esimese poolaasta lõpus. Fondivalitsejate ühendamine võib kõikide eelduste kohaselt toimuda kolmanda kvartali jooksul. Seejärel plaanib LHV ühendada sarnase investeerimispoliitikaga pensionifondid.

Kliendid ei pea ise seoses kahe fondivalitseja liitumisega midagi tegema, kõik muutub nende jaoks automaatselt, teatas Viisemann.

Danske Bank teatas 2015. aasta veebruaris otsusest keskenduda Balti riikides ettevõtete pangandusele ja nendega seotud privaatpanganduse klientide teenindamisele.

Mis on mis
Mida LHV ostuga saab?

1. Danske Pension 50
Progressiivne. Investeerib kuni poole varast aktsiatesse, ülejäänu võlakirjadesse, intressi- ja krediidiinstrumentidesse, ka kinnisvarasse ning toormetesse.
Maht: 211,8 mln eurot
Osaku väärtuse kasv 5 aastaga 14,01%, fondi algusest 93,55%

2. Danske Pension 25
Konservatiivne. Investeerib 15–25% aktsiatesse, ülejäänud võlakirjadesse, intressi- ja krediidiinstrumentidesse, ka kinnisasjadesse ning toormetesse.
Maht: 13,5 mln eurot
Osaku väärtuse kasv 5 aastaga 13,41%, fondi algusest 63,32%

3. Danske Pension Intress
Konservatiivne. Investeerib intressi- ja krediidiinstrumentidesse.
Maht: 4,7 mln eurot
Osaku väärtuse kasv 5 aastaga 12,25%, fondi algusest 43,8%

ALLIKAS: LHV

Luksustooteid ootab kehv aasta. Vanad võtted ei tööta

PILLE IVASK
pille.ivask@aripaev.ee

Nii tänavune aasta kui ka järgnevad tõotavad luksuskaupade tootjatele tulla keerulised, mistõttu peavad ettevõtted hakkama oma hinnapoliitikat muutma, kirjutas CNBC.

Brewin Dolphini turuanalüütiku Nicla Di Palma sõnul tuleb luksuskaupade tootjatel müügis muutusi teha. "Hiinat ja Prantsusmaad võrreldes ei saa luksuskaupade tootjad ühes kohas rohkem raha kasseerida kui teises," ütles ta.

Di Palma sõnul on toimunud tarbija niinimetatud globaliseerumine ehk näiteks Hiina tarbija saab minna luksustooteid ostma ka Prantsusmaale ja Lõuna-Koreasse, selle asemel et šopata üksnes oma kodumaal.

Kuni 2014. aastani olid luksusbrändid nautinud üha kasvavat edu, eriti Hiinas. Tõsi, mõningate kaubamärkide edu varjutas poodide kehv asukoht.

Uut Hiinat ei paista. Di Palma selgitas, et luksustootjad peavad tegema märkimisväärseid ümberkorraldusi, mis tõotavad minna väga kalliks. Ta lisas, et Hiina turg muutub väga killustunuks ning kuna Hiina turg on maha jahtumas, väheneb ka üldine nõudlus.

Tema hinnangul nii-öelda järgmist Hiinat lähiaastail esile kerkimas ei paista.

"Kust see kasv ikka tuleb? Kindlasti mitte Hiinast. Samuti mitte USAst, kus kliendid ostavad küll linnamaastureid ja teisi kalleid autosid, ent mitte luksuskaupu. Lähis-Idast ega Venemaalt samuti kasvu ei tule. Võibolla veidi Euroopast, ent see ei võimalda kogu sektoril kasvada," selgitas Di Palma.

Di Palma sõnul panevad luksuskaupade müüjad kasvu taastamiseks lisaks poodide ümberpaigutamisele Hiinas üha rohkem rõhku digitaalse platvormi loomisele, et meelitada rohkem ostjaid. Kõige selle tulemusena on luksuskaupade tootjate tulemustes oodata langust: väheneb nii käive kui kasumimarginaal.

6%

suurust kasvu ennustab Goldman Sachs hiinlaste luksuskaupade tarbimisele selle aastal. Mullu ulatus kasv 10 protsendini.

Eelis laiemal valikul. "Ma usun, et prognoose kohandatakse vastavalt sellele, kuigi ei saa öelda, et kogu sektor oleks surnud. Ma ise keskenduksin pigem nendele ettevõtetele, kellel on mitmeid erinevaid brände, selle asemel et panustada neile, kes toodavad väga kitsa valdkonna tooteid," märkis Di Palma.

Goldman Sachs on ennustanud, et tänavu peaks hiinlaste kulutamine luksuskaupadele kasvama 6 protsendi võrra. Möödunud aastal oli kasv 10 protsenti.

Goldman Sachsi andmeil peaksid luksuskaupade tootjad selleks, et rahuldada Hiina keskklassi kuuluvate inimeste vajadusi, keskenduma rohkem moele kui oma varasematele traditsioonilistele toodetele.

HSBC on prognoosinud, et luksustootjatele tuleb 2016. aasta kehvem kui eelnevad aastad, ent vähem volatiilne kui möödunud aasta.

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

Mida jälgida boonuste määramisel? Vaja kokkulepet

RANDO MAISVEE
Eversheds Ots & Co partner ja tööõiguse ning konkurentsiõiguse valdkonna juht

Brigaad lõhkus töö käigus kalli seadme ja jäi jõulupreemiast ilma. Töötajad vaidlustasid asja kohtus ning said preemia tagantjärele kahjuhüvitisena. Tööandjatel tekib sageli küsimus, kuidas tohib boonussüsteemi ja tulemustasu arvestamise aluseid muuta.

Ühepoolselt ei tohi tööandja boonuste maksmise süsteemi muuta, enamasti on selleks vaja töötaja nõusolekut.

Levinud praktika on, et palka makstakse kord kuus ja tulemuspalka mingist perioodist kokkuvõtete tegemisel. Kui mängureeglid on selged ja raha laekub nagu kokku lepitud, probleeme ei teki. Küsimused kerkivad siis, kui tulemuspalga saamine muutub keerulisemaks, sama töötasu teenimiseks tuleb rohkem pingutada või töötasu mingil põhjusel hoopis väheneb.

Sellised mured esitatakse töövaidluskomisjonile või kohtule, kes kohustab seepeale tööandjat tihti kukrut kergendama. Tööandja põhiküsimus on, kuidas saaks ühepoolselt boonussüsteemi muuta ja nn lisapalka uutel alustel arvestada. Vastus on lihtne – ühepoolselt ei saagi seda muuta, enamasti on vajalik töötaja nõusolek.

Töötajate nõusoleku alusel süsteemi muutmine on kohmakas, mõnel juhul pole töövõtjate nõusolek siiski ka vajalik. Sageli pole lisatasusüsteemi üldse kehtestatud, kuid lisatasu makstakse siiski.

> **Eriti tähelepanelik tuleb olla tavapäraste konfliktide ennetamisel, mis on kerged tekkima äkilise mõjuga muudatuste korral.**

Näited tehtud vigadest. Kui jäeti brigaadile jõulupreemia maksmata, sest töö käigus oli lõhutud kallis seade, mõistis kohus jõulupreemia kogu brigaadile kahjuhüvitisena välja, sest teised brigaadid seda said ja kui preemia saajaid eristati, siis rikuti võrdse kohtlemise põhimõtet.

Näiteks on olukord, kus töölepingu järgi maksti tulemustasu juhatuse kinnitatud korra järgi. Tööandja maksis reegli järgi kasumijaotist töötajatele nelja asjaolu alusel, millest ühegi täitumine ei sõltunud ainuüksi töötaja panusest. Ühe asjaolu kohaselt ei jagatud kasumit nendega, kes kasumijaotise väljamaksmise ajaks olid töölt lahkunud. Tööandja ütles töölepingu üles, mistõttu töötaja ei olnud väljamaksmise hetkel tööl. Töötaja vaidlustas ülesütlemise edukalt ja kohus mõistis tulemustasu tööandjalt välja. Kohtu põhjendusel oli tegu töötajat ebamõistlikult kahjustava piiranguga, mis võimaldas jätta tulemustasu maksmata.

Juhul kui töölepingus lepiti kokku ettevõtte majandustulemusest sõltuva lisatasu maksmises tähtajaliselt, sõlmiti uus kokkulepe iga kord, kui tähtaeg möödus. Viimaseks ajavahemikuks uut kokkulepet ei sõlmitud, kuid pangakonto väljavõtte järgi maksti tulemustasu ka kahel järgmisel kuul, misjärel enam ei makstud. Kohus rahuldas maksmata kuu eest tulemustasu nõude, sest töötaja võis tööandja käitumisest aru saada, et kokkulepe jätkub. Seda hoolimata kirjaliku kokkuleppe puudumisest.

Töövaidluskomisjonid ja kohtud kasutavad boonusevaidluste lahendamisel põhieeskujuna riigikohtu 2010. aasta otsust. Selle vaidluse asjaoludel võis töölepingu alusel tööandja maksta sõltuvalt töötaja töötulemustest lisatasu tööandja juures kehtiva palgakorralduse põhimõtete alusel. Asjakohane juhend kinnitati tööandja nõukogu otsusega enam kui neli aastat pärast töölepingu sõlmimist.

Kahe makse puhul juhendit järgiti, kuid juhatuse 2008. aasta otsusega peatati tulemustasu maksmine. Seejärel töötaja koondati. Töötaja esitas nõude, et saada ühepoolselt peatatud lisatasu maksed. Tööandja väitel oli tal küll õigus lisatasu maksta, kuid töölepingus ei olnud lisatasu maksmise kohustuses kokku lepitud. Ringkonnakohus ja riigikohus leidsid, et ühepoolse otsusega kehtestatud juhend muutus palgakorralduse ehk töölepingulise palgakokkuleppe osaks ja tööandja oli kohustatud seda järgima.

Näiteid võib jätkata. Igal juhul tuleb meeles pidada, et tööandja ühepoolsel otsusel määratavad töötasu osad ja nende tasumise alused alluvad vaidluse korral kohtute kontrollile. Eriti tähelepanelik tuleb olla tavapäraste konfliktide ennetamisel, mis on kerged tekkima äkilise mõjuga muudatuste korral. Samuti on konflikt kergem tekkima töötasu suure kõikumise korral, näiteks tulemustasude kehtestamisel, kui garanteeritud igakuine põhitöötasu moodustab võrreldes tulemustasuga tühise osa töötaja kogu sissetulekust.

Erandlikud ei ole n-ö massnõuded, kus nõudeid esitab kogu kollektiiv.

Ä Loe pikemalt
Palgasüsteemiga seotud seaduslikest aspektidest **ajakirjast Personali Praktik**

Ä Pane tähele
Kuidas vaidlusi vältida?

Kinni tasub pidada seaduses sätestatud põhimõtetest
Töötasu, sh tulemustasus, tuleb kokku leppida, tasu maksmise aluste kehtestamiseks on töötaja nõusolek. Samamoodi on töötaja nõusolek vajalik töötasu, sh tulemustasu, vähendamiseks, v.a ettenägematutel, tööandjast sõltumatute majanduslike asjaolude esinemisel. Tulemustasu alused, mis on määratud tööandja ühepoolse otsusega ja töötaja nõusolekuta, kehtivad vaid teatud tingimustel.
Kokkulepe, mille tingimuste sisu töötaja ei saa mõjutada, allub tüüptingimuste korrale ega saa ebamõistlikult töötajat kahjustada. Sama kehtib süsteemide kohta, mille tööandja on kehtestanud ühepoolse otsusega.
Tulemustasu võib sõltuda ka ettevõttes välja kujunenud tavast. Kui ei soovita, et tava alusel tekiks kohustus tulemustasu maksta, kuid ühepoolselt on töötajaid vaja aeg-ajalt ergutada, tuleks vältida selliste tasude perioodilisust. Järgida tuleb võrdse kohtlemise põhimõtet.
Ühepoolsel otsusel määratud tulemustasu arvestuse alused kehtivad, kui need on töötajatele soodsad ehk võimaldavad teenida kokkulepitust enam. Samal põhimõttel ei ole kohtutele vastuvõetavad boonussüsteemide muudatused, mis kõrvaldavad valemist mõne elemendi, põhjustades tulemustasu vähenemise.
Ühepoolsel otsusel saab määratleda kokkulepitud töö laadist sõltuvaid tulemustasu eeldusi. Nii võib seaduslikuks pidada tööandja määratletavaid nn võtmemõõdikuid ja nende muudatusi.
Tulemustasu tuleb arvestada ja maksta objektiivsetel alustel, vältimaks vastuolu võrdse kohtlemise nõudega. Objektiivsed alused võivad olla: erinev väljaõpe, kogemused, oskused, võimed, haridus, positsioon ehk vastutuse ulatus, töötulemused jne.
Tulemustasu võib seada sõltuvusse konkreetsete ülesannete täitmisest, mille täitmata jätmisel väheneb ka vastavas osas boonus. Väheolulise ülesande täitmata jätmine ei õigusta aga kogu tulemustasu maksmata jätmist.
Töösuhte lõppemisel arvestusperioodi kestel on mõistlik arvestada tulemustasu proportsionaalselt töötatud ajaga.
Boonussüsteem peab olema kooskõlas töölepingulist suhet reguleerivate piirangutega. Näiteks ei saa tulemustasu eeldada töötamisel üle seaduses sätestatud tööajapiirangu, töötamisel puhkuse ajal jms.

Pärnu Tarneahelakonverents 2016
10.-11. märts 2015 | Estonia Resort Hotel&Spa konverentsikeskuses

Peaesinejad:

Klas Monni, Accenture Põhjamaade tegevjuht, kes räägib tarneahelajuhtimise lähiaja tulevikutrendidest
Jack Quarles, tarneahela juhtimiskonsultant, kes aitab viia hankejuhtimise uuele tasemele
Chris Gallagher, Ülemaailmse Ostu- ja Tarneahelajuhtimise Föderatsiooni juhatuse liige, kes jagab nõuandeid, kuidas transformatsioone algatada ja läbi viia

Pärnu Tarneahelakonverents

Miks tasub tulla?

- Räägime organisatsiooni, ettevõtte juhtimise, koostöö, protsesside ja tööjõu transformatsioonist!
- Kuuleme erakordselt palju rahvusvahelistest kogemustest – laval on 7 väliseksperti
- Kohalikud kogemuslood transformatsiooni läbiviimise kohta
- Piilume kolleegide tegevust – külastused ettevõtetesse Ruukki ja AQ Lasertool
- Piiratud kohtade arvuga Jack Quarlesi läbirääkimiste koolitus
- Networking, kus luua uusi koostöösuhteid

Programmijuht: Peep Tomingas (Eesti Ostu- ja Tarneahelate Juhtimise Ühingu ProLog tegevjuht)

Toetajad: KREDIIDIINFO, Coca-Cola Hellenic Passion for Excellence

Tööstuse, logistika, kaubanduse ja infotehnoloogia valdkonna tegijate suurim kokkutulek!

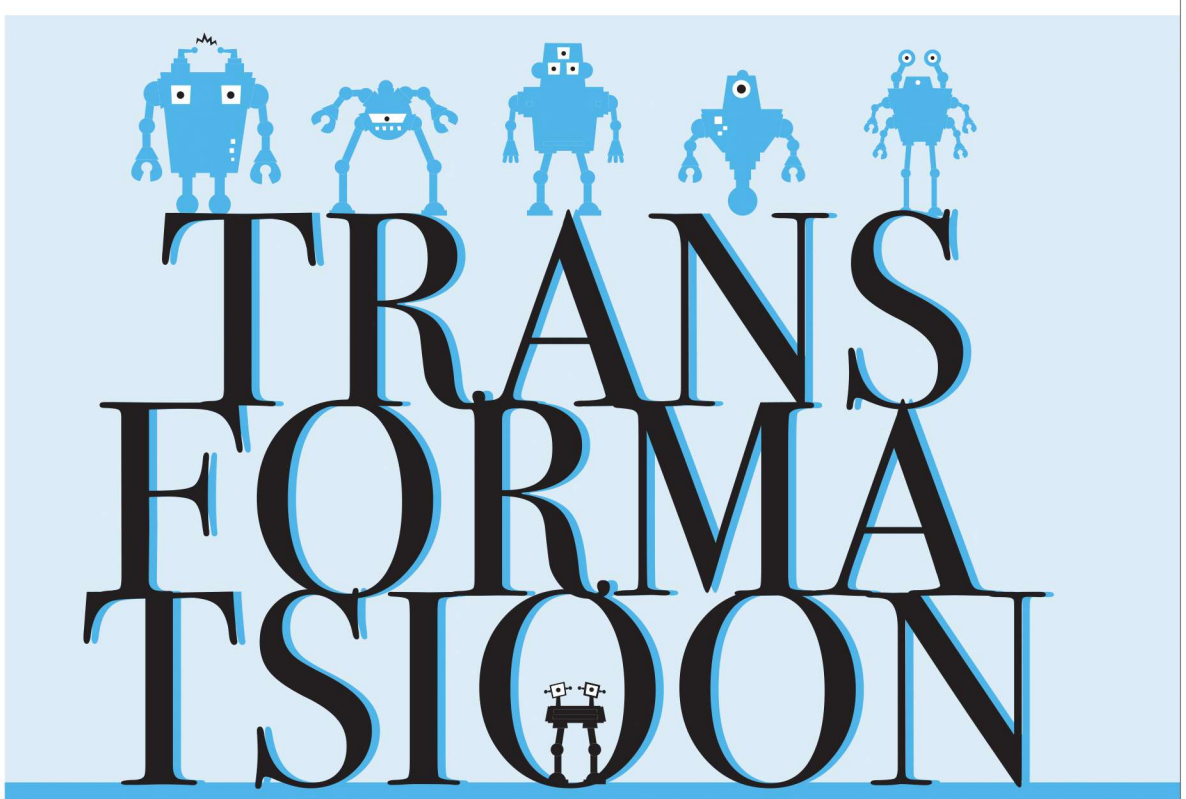

Lisainfo ja registreerimine:
www.konverentsid.ee,
info@konverentsid.ee
või telefonil 6177 310

Registreerides 12. veebruarini
kehtib soodushind **399€**+km
(km-ga 478,8€, täishind 499€+km)

Oma ettevõtte tutvustamiseks Pärnu Tarneahelakonverentsil, võtke ühendust **Eliise.Nikopensius@aripaev.ee**

Korraldajad: Äripäev, PROLOG, Logistikauudised.ee, Tööstusuudised.ee
Koostööpartner: Resort Hotel & Spa ESTONIA CONFERENCE CENTER, 7Kohvipoissi, AVIS, TERE, AVISION

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
toimetaja Urve Vilk, tel 667 0340, e-post urve.vilk@aripaev.ee

KINDLUSTUS

Ainult enda korteri kindlustamisest jääb väheks. Ohtlikumad ajad sügis ja talv

MARGE MÄNNISTU
kaasautor

Kui lume raskus vajutab kortermaja katuse sisse või tuul lennutab selle pealt, saab kahjustada maja kaasomandis osa. Kust tuleb remondiraha?

Kortermajas on palju osi, mis ei kuulu ühegi korteri koosseisu, vaid on korteriomanike kaasomandis: vundament, kandvad seinad ja vahelaed, katus, liftid, üldkasutatavad ruumid, uksed ja aknad. Lisaks hoonesisesed kütte-, külmutus-, veevarustus-, kanalisatsiooni-, ventilatsiooni-, elektri-, side- ja valvesüsteemid.

Õnnetuste korral, näiteks juhul kui sügistorm või lume raskus lõhub katuse või toimub põleng, saab tihti kahjustada just kaasomandis osa.

Eelmisel aastas põles päästeameti andmetel 449 kortermaja. Tekkinud kahjud korvatakse kindlustuse puudumisel ühistuliikmetelt kogutud remondifondi abil, mis nii mõnelgi juhul võib elanikele üle jõu käia.

> **On ka juhtumeid, mis on jõudnud kohtutesse.**
>
> **korteriühistute liidu juhatuse liige Urmas Mardi**

Kui korteris lõhkeb remondi käigus omaniku süül toru, vastutab kahju eest korteriomanik. Kui lõhkeb aga korteri veemõõdikust edasi jääv seina sees olev toru, vastutab kahju eest ühistu. ASi If Kindlustus kommunikatsioonijuhi Rain Prossi sõnul ongi veekahjud kõige sagedasemad. Rohkem on ka tormi- ja lumekahjustusi.

Korteriühistutel on võimalik sõlmida nii varakindlustus kui ka vastutuskindlustus. Varakindlustus katab hoone- või korteriomaniku varale tekkinud kahju (nt tulekahju, leke torustikest, rahe, tugev tuul, vandalism, murdvargus).

Vaid iga neljas kortermaja kindlustatud. Vastutuskindlustus katab ka kolmandale isikule tekitatud kahju. Sellest on kasu juhul, kui tormiga ära lennanud katus ei too ühistule kaasa vaid taastamiskulusid, vaid tekitab lisaks kahju ka sõidukitele või teistele hoonetele. Samuti on sellest abi, kui korteris unustatakse vannivesi jooksma ja vesi tungib alumisele korrusele, tekitades kahju naabrile. Sel juhul on tegu korteriomaniku vastutuskindlustusjuhtumiga.

Üksnes neljandikul Eesti kortermajadest on olemas varakindlustuskaitse, millega hüvitatakse ühistule tekkinud kahjud. Kuna vastutuskindlustuse on sõlminud veelgi väiksem arv korteriühistuid, ollakse sageli olukorras, kus uue katuse ehitamise kulud katab ühistule kindlustusselts, kuid kahjud, mida põhjustas äralennanud katus, tuleb korvata ühistul ja nende liikmetel.

Samas on ühistute teadlikkus aastatega kasvanud ja olukord paraneb. "Julgen väita, et korteriühistute juhid on kindlustuse vajalikkusest ja põhimõtetest teadlikud," märkis korteriühistute liidu juhatuse liige Urmas Mardi. Kindlustusjuhtumeid tuleb tema sõnul ikka ette, kuid valdavalt suudetakse need lahendada pooltevahelise kokkuleppena. "Aga on ka juhtumeid, mis on jõudnud kohtutesse. Üks vaidlus, milles korteriühistute liit ühistut kohtus esindab, on praegu pooleli ja seotud küttesüsteemi läbipesust põhjustatud radiaatori purunemisega. Isiklikult leian, et majakarbi kindlustamine on mõistlik," märkis Mardi. Tema sõnul on liidu kindlustusseltsidest koostööpartnerid ühistutele välja töötanud erilised paketid.

Talvel kõige rohkem kahjunõudeid. Kindlustust valides tuleb kõigi punktidega põhjalikult tutvuda, sest kindlustusest on kasu ainult siis, kui on valitud õige toode.

80 protsenti korteriühistute vastutuskindlustuse kahjujuhtumitest toimub sügisel ja talvel ning keskmise vastutuskindlustuse kahjujuhtumi suurus on 5000 eurot. "Talviti saavad kindlustusseltsid üsna sageli kahjuteateid, et katuselt langenud lumi või räästast kukkunud purikad on tekitanud vigastusi pargitud sõidukitele või jalakäijatele. Kui inimesel tekib vigastuse tõttu püsiv puue, võib kahjuhüvitis küündida sadadesse tuhandetesse eurodesse," lisas Pross.

Salva Kindlustuse varakindlustuse osakonna juhataja Alver Kivirüüt märkis, et talviti esitatakse ka nende klientidest hoonete omanikele nõudeid seoses lume või jää kuk-

↑ **KINDLUSTAMISEST sõltumata tuleb korteriühistul täita kohustust ja hoida katused lumest ja purikatest puhtana, pildil roogitakse lund katuselt Tallinna vanalinnas.** FOTO: MIHKEL MARIPUU/POSTIMEES/SCANPIX

Koristamata lumi võib viia kohtusse

Korteriühistutele teevad talviti enim muret lumised ja libedad kõnniteed.

Sulalumest libedad kõnniteed või räästas rippuvad jääpurikad võivad korteriühistute liidu juhatuse liikme ja õigusosakonna juhataja Urmas Mardi sõnul kaasa tuua trahvi või hullemal juhul koguni kohtuasja, kirjutab portaal kinnisvarauudised.ee.

Korteriühistutel tuleb talviti korrastada nii kinnistu territoorium kui ka täita teeseadusest tulenevat nõuet, hoides korras kinnistuga piirnevad kõnniteed.

"Ühistud on lumekoristusel väga tublid, kuid panna korteriomanikud läbi ühistu vastutama mitte ainult oma hoovi, vaid ka kinnistuga piirnevate kõnniteede libedusetõrje ja lumerookimise eest, lisab neile hulga rahalisi kohustusi," märkis Mardi. "Kohalik omavalitsus võiks võtta selle osaliselt enda kanda või siis ühistuid teede korrashoiul rahaliselt toetada," oli Mardi seisukohal.

Samuti võiks Mardi sõnul sisse seada infotelefoni, kuhu kinnistute omanikud saaksid helistada ja koristamise soovist teada anda, juhul kui lumesahk on värskelt puhastatud kõnniteе sõiduteelt lükatud lumega taas katnud.

Lumekoristusele ja jääpurikatele katuseräästas soovitas Mardi kinnistuomanikel erilist tähelepanu pöörata. Ta rõhutas, et katuselt tuleb üleliigne lumi ja purikad kindlasti eemaldada. "Lindiga piiramine ei vabasta majaomanikku vastutusest õnnetuste korral ega katuse hooldamise kohustusest," hoiatas Mardi. Kinnistu territooriumil juhtunud õnnetuse, näiteks allasadanud lumest või jäänst põhjustatud kahju korral vastutab iga korteriomanik kui kinnistu kaasomanik.

Mis on mis
Kodukindlustus

Kodukindlustusega kindlustatakse reeglina vaid korteri reaalosa (korteri siseviimistlus, põrandad, laed ja mittekandvad vaheseinad ning korterisisesed kommunikatsioonid kuni ühenduskohani).

Vastutuskindlustus

Vastutuskindlustusega saab korvata korteriühistu poolt hoone ja hoone juurde kuuluva territooriumi haldamisest tekitatud varalised kahjud kolmandatele isikutele. Näiteks õnnetus liftis, koridoris või maja ümbruses. Vastutuskindlustus katab nii varalised kahjud kui ka isikule kehavigastuse tekitamisest, tervise kahjustamisest vms tekkinud mõistlikud ja vajalikud ravikulud. Soovi korral on võimalik valida ka korteriühistu poolt korteriühistu liikmetele tekitatud kahju hüvitamise, näiteks korteriühistu vastutusalas oleva torustiku purunemisest tekkinud veekahju või tehnosüsteemidest alguse saanud tulekahju korteri reaalosale ja korteris paiknevale varale.

Korteriühistukindlustus

Kindlustab hoone vundamendi, kandvad konstruktsioonid (kandvad seinad, vahelaed), katuse, postkastid, liftid, rõdud, ühiskasutuses olevate ruumide siseviimistluse, uksed, aknad ning ühiskasutuses olevad kommunikatsioonid ja tehnosüsteemid (kütte-, jahutus-, ventilatsiooni-, veevarustus-, kanalisatsiooni- ja gaasivarustussüsteem) .

Varakindlustus

Kindlustab korteriühistu hallatavad hoone osad ja rajatised.

ALLIKAS: KINDLUSTUSFIRMAD

Pane tähele
Mida teha enne kindlustuslepingu sõlmimist?

Tutvu tingimustega. Korteriühistu juhatus peaks viima end kurssi lepingutingimustega, sealhulgas ühistule kaasnevate rahaliste kohustustega.

Hangi volitus. Korteriühistu juhatus informeerib üldkoosolekul lepingutingimustest liikmeid ning koosolekul võetakse vastu otsus. Näiteks vabas vormis sõnastatud otsus volitada korteriühistu juhatust sõlmima korterelamu vastutuskindlustusleping.

Sõlmi leping. Otsuse vastuvõtmise järel sõlmib juhatus kindlustusseltsiga lepingu. Kindlustusmaksed kogutakse ühistu liikmetelt.

Kaasajasta tingimusi. Korteriühistu juhatus koostab ja esitab igal aastal üldkoosolekule kinnitamiseks ühistu majandustegevuse aastakava. Muu hulgas kajastatakse aastakavas ka kindlustusmaksetega ühistule kaasnevad rahalised kohustused.

Kommentaar
Vastutuskindlustus ei kata korteriühistule määratud trahve

MARGUS SAULEP
korteriühistute liidu jurist

Vastutuskindlustuse olemasolul kohustub kindlustusandja hüvitama kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju. Sõltuvalt seltsi lepingutingimustest võib vastutuskindlustus hüvitada kahjusid, mis on põhjustatud nii korteriomanikele endile kui ka kolmandatele isikutele.

Vastutuskindlustus ei kata korteriühistule õigusaktide alusel määratud trahve. Näitkes ei hüvitata KÜ-le adresseeritud trahvinõudeid, mis on esitatud kõrvaldamata jääpurikate või teostamata libedusetõrje tõttu. Välistused, mille puhul kindlustusselts väljamakseid ei tee, on ära näidatud kindlustusseltsi lepingutingimustes.

Ka kindlustuskaitse korral tuleb omandi korrashoiule tähelepanu pöörata, samuti kahjujuhtumite vältimisele. Pean silmas näiteks libedusetõrjet ning lumekamakate ja jääpurikate eemaldamist.

Korteriühistu sõlmitud vastutuskindlustusleping ei aita varakahju saanud korteriomanikku olukorras, kus ühistu kahjujuhtumi eest ei vastuta. Näiteks kui ülemise korruse elanik tekitab alumise naabri korterile veekahjustusi. Sellisel juhul on kahjustatud omanikule toeks sõlmitud kodukindlustusleping, mis katab veeavariikahju.

70%

Eesti elanikest elab kortermajades, selgub rahva- ja eluruumide loenduse andmetest. Nendest rohkem kui pooltes on asutatud korteriühistud, mida on üle 11 000. Samas on vaid neljandikul Eesti kortermajadest varakindlustuskaitse. Vastutuskindlustuse on sõlminud veelgi väiksem arv korteriühistuid.

kumisega hoone katuse vahetusse lähedusse pargitud sõidukitele. "Lumerohkel talvel on kasulik tagada katuse puhtus lumest ja jääst. Kindlustus on abiks, kuid kõige olulisem on, et terveks jääksid nii katus kui ka vara ja eelkõige inimesed."

Kinnisasja omanikul on kohustus hooned ja territoorium korras hoida. Kui keegi saab hoolsuskohustuse rikkumise tõttu kannatada, tekib rikkujal kahju hüvitamise kohustus.

Hoolsuskohustus peab kindlustuskatteks olema täidetud. "Üldiselt võib öelda, et kindlustusandja saab hüvitada kahjud vastavalt lepingule. Nii tasub uurida, mis on kindlustuslepingus kirjas, sest võib juhtuda, et mõne spetsiifilise asja kohta kindlustust pole," soovitas Kivirüüt. "Samas on näiteks tehniliste seadmete puhul oluline, et klient kasutaks seadet lähtuvalt kasutusjuhendist ja heaperemehelikult," lisas Kivirüüt. Lepingut sõlmides tasub kindlustustingimused selgeks teha, sest seltsid pakuvad erinevaid lahendusi.

Reparo!
www.reparo.ee
ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

RENOVEERIMINE

Tallinna vanalinna lisandub kortereid

Tallinna vanalinnas Lai tänav 9 hoones tehakse põhjalik renoveerimine, mille tulemusel valmivad 2016. aasta sügisel 16 korterit. Colliers International on juba alustanud renoveeritud korterite müüki, märgib firma pressiteates.

Lai 9 hoone on üks vormipuhtamaid neorenessansi stiilis ehitisi Tallinnas. Krundi ajalugu ulatub 14. sajandisse, mil see kingiti minoriitide kloostrile.

Renoveeritud majja tuleb 16 korterit, mille suurused jäävad vahemikku 57,5–207 m². Korterite hinnad algavad 3200 eurost ruutmeetri kohta.

KESKKOND

Fekalistid ei pea reeglitest kinni

Vee-ettevõtted üle Eesti on karmistanud kontrolli fekaalide ja reovee vastuvõtu punktides ehk purglates, mille tagajärjel on avastatud olulisi rikkumisi. Kõige enam manipuleeritakse reovee kogusega – fekalistid küsivad reovee äraviimise eest raha kliendilt, kuid jätavad sageli reaalsed kogused deklareerimata ja teenuse eest vee-ettevõttele tasumata. Mõnes piirkonnas on kontrolli kehtestamise järel purgitavad reoveekogused kasvanud isegi kuni neli korda, teatab Eesti Vee-ettevõtete Liit.

"Autode kontrollimine purgimiskohtades annab alust arvata, et siiani on toimunud oluline manipuleerimine kogustega. See nn hinnatõus tuleb eelkõige sellest, et fekalistid peavad nüüd hakkama ka reaalselt maksma vee-ettevõttele teenuse eest, mille eest nad juba aastaid on klientidelt raha küsinud," märkis Eesti Vee-ettevõtete Liidu tegevjuht Vahur Tarkmees.

TUNNUSTUS

Parim ehitusprojekt on Rakvere Tark Maja

Eesti Ehituskonsultatsioonieттevõtete Liidu (EKEL) korraldatud konkursi Aasta Ehitusprojekt 2014/2015 võitjaks valiti Rakvere Tark Maja, mille peaprojekteerijaks on Alver Arhitektid OÜ, teatas EKEL.

Žürii poolt lõppvooru valitud viit ehitist ühendavad märksõnad on energiatõhusus, innovaatilisus ja keskkonnast hoolimine, hoone kasutuseesmärgilt olid esindatud büroo-, äri ja õppehooned.

Teised nominendid olid Auvere Elektrijaama uue energiaploki biokütuse ja põlevkivi etteande kompleks, Ülemiste Citys asuv Bernhard Schmidti büroohoone, Võru Riigigümnaasium ja Kino Kosmos rekonstrueerimine.

EKSPORT

Soome kadestab Eesti puitmajatootjate edu

Eesti puitmajatootjad on juba viimased kolm aastat olnud Euroopa suurimad puitmajade eksportöörid. Edu seisneb eestlaste võimekuses olla tootmises paindlik ning teha hästi kliendikeskset turundust, kirjutas Soome Yle portaal.

Eestist eksporditakse 90% puitmajadest. Endine juhtiv puitmajatootja riik Soome kadestab eestlaste edu ning kritiseerib ettevõtete võimetust olla sama paindlik ning kliendikeskne kui Eesti ettevõtted.

Soome meedia ülistab eestlaste edu just aktiivsust välisturgudel, kus nad suudavad muutustega kiiresti kohaneda. Soome puiteramajade toodang on langenud viimaste aastate jooksul poole võrra, mis on toonud ka hulganisti pankrotte.

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

ÄRILAUSE

Kristjan Vanaselja:
Osaluse väljateenimine ei toimu ühekorraga, vaid pikema aja, kolme-nelja aasta vältel. Selle eesmärk on maandada riske.

GoWorkaBiti juht on töötajatega juurutanud aastase katseaja optsiooni väljateenimiseks.

PRESSINÕUKOGU OTSUSTAS

Pressinõukogu arutas Jevgeni Ossinovski kaebust Äripäevas 27. novembril 2015 ilmunud artikli "Ossinovski tõmbas pidurit" peale.

Pressinõukogu: Äripäev ei rikkunud head ajakirjandustava

Äripäeva artikkel rääkis sellest, et Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esimees Jevgeni Ossinovski peatas seadusemuudatuse, mis võib tema miljonärist isa Oleg Ossinovski äri käekäiku mõjutada. Artiklis saab sõna ka Jevgeni Ossinovski, kes ütleb, et tema seisukohad ei ole kuidagi mõjutatud isa osalusest tuuleenergiaäris.

Jevgeni Ossinovski kaebas pressinõukogule, et artiklis seostati tema poliitilist tegevust meelevaldselt tema isa ärihuvidega ja sellega kahjustati tema reputatsiooni poliitikuna. Jevgeni Ossinovski ei ole rahul lehe esiküljel oleva fotoallkirjaga "SDE juhi Jevgeni Ossinovski taga seisab tema isa, suurärimees Oleg Ossinovski, kes on olnud erakonna suurtoetaja" ja artikli veebiversioonis oleva pildiallkirjaga "Oleg Ossinovski vari paistab Jevgeni Ossinovski tagant". Kaebaja leiab, et artikli autor mängib teadlikult väljendite "seisab kellegi taga" või "paistab kellegi vari" kahetähenduslikkusele. Kaebaja märgib, et leht ei ole toonud ühtegi fakti, mis kinnitaks tema mõjutamist Oleg Ossinovski poolt nimetatud eelnõu küsimuses. Ka lükkas ta ajakirjaniku sellesisulised väited kategooriliselt ümber. Jevgeni Ossinovski hinnangul on artikli toon pahatahtlik ja püüab demonstreerida, et kaebaja ja tema juhitava erakonna tegevuse üks eesmärk on aidata isa.

Äripäeva hinnangul kirjeldab artikkel tasakaalukalt erinevate huvigruppide huvisid eelnõu koostamisel ning toob välja olulised seosed, nende seas fakti, et Oleg Ossinovski on üks sotsiaaldemokraatide oluline rahastaja ning erakonna esimehe ja ministri lähikondne. Artiklist selgub, et SDE seisukohad kattuvad Taastuvenergia Koja seisukohtadega, seda kinnitab ka Jevgeni Ossinovski intervjuus. Leht leiab, et käsitlust ei saa nimetada pahatahtlikuks.

Pressinõukogu otsustas, et Äripäev ei ole eksinud ajakirjanduseetika koodeksi vastu. Pressinõukogu hinnangul on artiklis erinevate osapoolte kommentaarid, samuti antakse sõna Jevgeni Ossinovskile.

LUGEJA ARVAB

Kolmandat last võiks ja peaks kindlasti maksude kaudu "kättesaadavamaks" tegema. Veidi hirmutab muidugi see +10% noortele ja null last omavatele inimestele. Kas see paneb inimesed sünnitama varem või pigem just hiljem, kuna kardetakse nõrka materiaalset kindlustatust?

Kommentaar Lea Danilson-Järgi ettepanekule siduda kahanev sotsiaalmaks laste arvuga.

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

643 lehekülge kaasamist kuus

Eestis pole varem nähtud, et huvigruppe kaasataks nõnda palju – igal ministril on mitu laiapõhjalist ümarlauda, on tööandjate keskliidu juht Toomas Tamsar õigesti märkinud.

Kaupmeeste liit, nagu ka kõik teised ettevõtjaid esindavad erialaliidud, tegutseb päevast päeva selle nimel, et kaitsta oma liikmete huve seadusloome protsessis ning tagada seeläbi ettevõtjatele võimalikult stabiilne tegevus- ja ärikeskkond. Teemad, milles näiteks kaupmeeste liit kaasa räägib, varieeruvad riigi tugistruktuuride restruktureerimisest süsinik-süsinik kaksiksidemetega rasvhapeteni ning disaini rollini ettevõtluses.

Pealtnäha olemegi aktiivselt kaasatud. Kommenteerime mitmesajaleheküljelisi ideedokumente (nt detsembris avaldas kaupmeeste liit arvamust kokku 643 lehekülje teksti kohta), veedame tunde koosolekutel ja aruteludel. Mõtleme kaasa, teeme ettepanekuid, avaldame arvamust.

Viimasel ajal jääb sageli arusaamatuks, miks meid kokku kutsutakse ja meie arvamust palutakse. Esiteks, reeglina on tähtajad tagasiside andmiseks lühikesed. Tavapärane on, et viie või seitsme tööpäevaga tuleb kooskõlastada väga mahukaid dokumente, mistõttu erialaliitude liikmete kiire kaasamine on raskendatud. Seega tekib küsimus, kas sisulise tagasiside saamine erialaliitudelt on ikka kaasajate tegelik eesmärk või on tegemist vormitäitelise linnukesega "kaasatud".

Teiseks, tihti on kokkukutsumise eesmärk sõnastatud ebamääraselt või erialaliitudele püstitatud küsimused nii mastaapsed, et parimagi tahtmise juures ei suuda üks väike organisatsioon (keskmine Eesti erialaliit on 2–3 töötajaga) paari nädalaga sisulist ja detailset analüüsi pakkuda.

Kolmandaks, erialaliitudele jääb tihti arusaamatuks, mis kaasamise raames antud tagasisidest edasi saab. Näiteks sotsiaalpoliitika valdkonnas on viimastel kuudel palju segadust tekitanud kaasamine roheliste raamatute (RR) koostamise ja legitimiseerimise kontekstis. Nii alkoholipoliitika kui ka toitumise ja liikumise poliitika roheliste raamatute kujunemine, eriti selle lõppfaas, ei ole olnud läbipaistev. Raamatute koostamise protsess on olnud ebaselge, sest pole täpselt aru saada, kuidas ja kelle arvamusi nendes ideedokumentides lõplikult kajastatakse ning mis rolli hakkab dokumendis kirja pandu edasises poliitika kujundamises mängima.

RIIN SAVI
kaupmeeste liidu tegevjuht

Miks meid üldse kaasatakse, kui meie ettepanekuid ei arvestata?

RR peaks oma aruteludokument, kus huvigruppide kaasamisel kaardistatakse valdkondlikud probleemid ning pakutakse esialgsed võimalikud lahendussuunad. Nagu on kirjas ka toitumise ja liikumise rohelises raamatus, kajastab RR "töörühmas kokku lepitud teemavaldkonna eesmärgid ja meetmed". Samas, toitumise ja liikumise RRi töögrupi liikmetele on tänaseni jäänud arusaamatuks, mille alusel viimane RRi tööversioon kujunes. See ei sisaldanud mitmeid ettepanekuid, mis liikmed varasematel koosolekutel (kokku 11 koosolekut!) esitasid, ja samas sisaldas meetmeid, mida töögrupi koosolekutel oli selgelt otsustatud RRist välja jätta. Mis alusel koosoleku juhataja (või keegi veel kuskil) sellised otsused vastu võttis ja miks ei aktsepteeritud konsensuslikku otsustamist? Miks meid üldse kaasatakse, kui meie ettepanekuid ei arvestata?

Kujutage ette olukorda, kus kahe ettevõtte (või ka näiteks eraisiku ja panga) vaheliste läbirääkimiste järel lisab üks osapool lõppkokkulepetesse ühepoolselt veel oma seisukohti ning neid siis ühisteks kokkulepeteks kuulutades asub "kokkuleppeid" ellu viima. Just nii aga riik käituski, õigustades hiljem seaduseelnõu koostamisel huvigruppide mittekaasamist ja ka kaupmeeste liidu muudatusettepanekutega mittearvestamist. Selgitati, et "nimetatud säte sisaldub alkoholipoliitika rohelises raamatus", unustades, millal ja kelle poolt need meetmed rohelisse raamatusse tegelikult sisse kirjutati.

Sisuliseks kaasamiseks peetakse eelkõige seda, kui osapoolte ettepanekute alusel tehakse ka muudatusi. Praegu on tunne, et liiga palju on tegemist kaasamisega kaasamise pärast. Meid küll informeeritakse, palutakse ettepanekuid, aga seal kaasamine lõpebki.

Näiline kaasamine pigem kahjustab osapoolte suhteid. See vähendab usaldust, avatust ning edaspidist koostööindu, sest sisuline panustamine 643 lehekülje kommenteerimisse kuus ei tundu läbipaistmatute protsesside taustal kuigi mõttekas.

Ettevõtjate esindusorganisatsioonid ootavad riigilt kaasamisel suuremat selgust ja läbipaistvust, kaasamisplaanide avalikustamist ja partnerit teavitamist neist. Näiteks ministeeriumide ja haldusalade tasemel kaasamise kavade koostamist, et saaksime oma tööd ette planeerida. Samuti ka täpsemat kirjeldust ideedokumentide koostamise protsessist, ettevõtjate esindajate oodatavast panusest ning ideedokumendi rollist edasisel poliitika kujundamisel.

REPLIIK

Euroopa Liidu samm tagasi

Inimeste vaba liikumise vabaduse piirang võib kaasa tuua muutusi ühtse eurovaluuta poliitilistes väärtushinnangutes. See võib olla üks samm tagasi.

Euroopa püüab Exceli tabelitega määrata eri riikidele pagulaste kvoote. Pagulaste sissevoolu piiramiseks pakutakse piiriäärsetele riikidele märkimisväärseid rahasummasid miljardites eurodes. Nüüd on lisandumas kolmas meede, millel on sügavam võimalik mõju Euroopale tervikuna.

Meenutan, et Euroopa Liidu põhivabadused on inimeste,

AIVAR REHE
maksuameti ja Danske Banki endine juht

Piirangud toovad tagasi tegelikud riikide piirid, eraldi riigid ja ka rahvuslikud valuutad.

teenuste, kapitali ja kaupade liikumise vabadus.

Nende väärtuste juurutamine tõhusalt ja tervikuna on toonud endaga kaasa Euroopa majanduspiirkonna majanduse kasvu ja tähtsaim – andnud võimaluse paarisajal miljonil Euroopa riikide kodanikul liikuda häireteta Euroopa majandusruumis.

Hoidume piirangu laiendusest. Kolmas meede, millele viitan, on võimalik ELi poliitiline otsus ajutiselt (kaheks aastaks) peatada inimeste vaba liikumine ehk lihtsustatult ajutiselt peatada Schengeni süsteem. Väärtused toimivad tervikuna ja teineteisega seotuna. Muutused (loe: piirangud) ühes väärtuses muudavad tasakaalu ja kindlasti peavad poliitikud hoiduma uute piirangute laiendamisest. Seega enne esimest otsust tuleb teha väga põhjalik mõjude (mitte ainult pagulasprotsesside mõjutamiseks, vaid ka laiemalt kaasmõjude) analüüs.

Piirangud toovad tagasi tegelikud riikide piirid, eraldi riigid ja ka rahvuslikud valuutad.

LUGEJA LEMMIKUD www.aripaev.ee

7 toksilist rahaharjumust, millest vabaneda. On mitmeid harjumusi, mis tekitavad inimestele rahalisi probleeme.
Saudid kaugenevad naftast ja plaanivad võimsaid reforme. Saudi Araabia tahab keskenduda infotehnoloogia- ning tervishoiu- ja turismisektorile ning veenda investoreid, et saab edukalt hakkama ka odava nafta hinna tingimustes.
Nädal graafikutes: kütustest ja kaabakatest. Selle nädala huvitavamad graafikud näitasid arenguid nafta- ja gaasiturul, nahutasid riigilt raha väljapetjaid ja rõõmustasid hea teraviljasaagi üle.
21 nippi algajale ettevõtjale. Edukas olemine tähendab sageli seda, et õppima peab neilt, kes on sama tee kord juba läbi käinud.

VASTUKAJA

Pensioniraha **madratsi** all

KRISTI SAARE
investor

Pankade jaoks on tegemist sisuliselt maast leitud rahaga, millega ei kaasne vastutust.

Vananeva ühiskonnaga riigis on vaja ümber mõtestada pensionisüsteem nii, et iga inimese panus oma tulevikku oleks suurem kui praegu. Seda saab teha sisuliselt kahe hoovaga – kas veenda inimest rohkem raha kõrvale panema või saada investeeritud raha pealt suuremat tootlust. Praegu pole riigil argumente veenda inimesi kumbagi võimalust uskuma, sest teisest sambast kõige suuremad võitjad on fondihaldurid ning inimestel pole põhjust mõelda rohkem panustamisele ega loota suuremat tootlust.

Halba investeerimisinstrumenti ei päästa kõlav reklaam ega pinnapealsed parandused. Inimest, kes oma pensionisse panustab, huvitab eelkõige see, et ta seda raha tulevikus näeks ja et tema raha eest kantakse hästi hoolt. Seetõttu ei nõustu ma Rainer Saadi arvamusega, et pensionide tootlus pole oluline.

Riik toetab halba toodet. Aeg on vaadata fakte. Teise samba kümneaastast tootlust vaadates on meil mitu pensionifondi, mis jäävad tootluselt alla garanteeritud tähtajaliste hoiuste tootlusele. Samuti on meil mitu pensionifondi, kus fondide valitsejate nn tootlus (haldustasu) on sama suur kui investorite tootlus. Ehk meil on fonde, mis pole pikaajaliselt suutnud toota üle 1–2%, ning on fonde, kus iga euro kohta, mis teenib inimene tulevikuks, teenib fond endale samamoodi ühe euro. Sisuliselt subsideerib riik halba investeerimistoodet, suutmata sundida panku tõhusamalt tegutsema ja üritades samal ajal veenda inimesi halba instrumenti panustama lisaraha.

Võttes ette pensionikalkulaatori, on pilt nukker. Oletades, et olen praegu keskmist palka teeniv 26aastane noor, kes kogub usinalt pensioni, siis 1% tootluse ja 5% tootluse vahe on aastate lõikes sisuliselt kolmekordne (ning investeeritud rahast ligi 20% võtab endale fond valitsemistasudeks). Liitintressi mõju ei tohi alahinnata ja mida kauem me laseme fondidel sama halva tootlusega jätkata, seda suurem on tulevikus mure inimestele elamisväärse pensioni tagamisega.

Tasudele lagi. Kuidas on võimalik teistes riikides pakkuda erinevaid pensionifonde, mille teenustasud jäävad pigem 0,2–0,5% vahemikku? Pankade jaoks on praegu tegemist sisuliselt maast leitud rahaga, millega ei kaasne mingit vastutust. Näiteks oleks mõistlik panna tasudele lagi kuskil 0,5% juures ja soovi korral pakkuda mingit tulemusboonust.

Kui inimesel oma pensionifondi varasid vaadates ei teki tunnet, et ta kogub seda raha mõttetult – sest suurim võitja on fondihaldur –, alles siis saame hakata tegelema küsimusega, kuidas inimesi veenda rohkem raha kõrvale panema. Alles siis saab küsimuseks kerkida asendusmäär, et kas see võiks olla praeguse 40% asemel 60% või midagi muud.

Üks ühele raha koguda tulevikuks ei ole jätkusuutlik. Praegu aga võistlevad edukalt teise sambaga tootluselt nii tähtajalised hoiused kui ka meelerahult niisama madratsi alla raha kogumine.

VASTUKAJA

Kindlustusselts tahab õiget ja **õiglast** hinda

MART JESSE
kindlustusseltside liidu juht

Oluline on arvesse võtta kindlustatava isiku tervislik seisund lepingu sõlmimise ajal.

Kindlustusandjad ei otsi võimalike probleemide korral võimalust jätta leping sõlmimata.

Möödunud esmaspäeva Äripäev käsitles pikemalt tuberkuloosi põdeva Kuldari lugu seoses elukindlustusega, mille leping jäi sõlmimata. Artiklist võis jääda mulje, et tervisehäda ilmnemise korral teevad kindlustusandjad lepingu sõlmimise raskeks ning suure ja väiksema kaaluga riskiasjaolusid hinnatakse sarnaselt.

Kindlustusandjad on sarnaselt teiste ettevõtjatega huvitatud alati uute lepingute sõlmimisest, ja arvamus, et võimalike probleemide ilmnemisel hakatakse otsima lepingu sõlmimata jätmise võimalusi, ei ole õige. Vastupidi, mida rohkem kliente on ja lepinguid sõlmitakse, seda paremini läheb ettevõtjal. Küsimus on ennekõike riskide õiges ja õiglases hinnastamises.

Sama hinnaga ei saa. Ühegi kindlustusandja tegevus ei oleks jätkusuutlik, kui kõigi tema lepingute maksumus oleks sama, sõltumata kliendi tervislikust seisundist või vanusest.

Riske kaardistades ning vastavalt sellele erinevalt kliente hinnates on kindlustusandjatel võimalus pakkuda oma klientidele parimat hinda. See ei ole omane ainult elukindlustusele, vaid kindlustustegevusele tervikuna. Samast põhimõttest lähtutakse ka näiteks liiklus- või kaskokindlustuse puhul – mida väiksemad on konkreetse sõiduki või kliendiga seotud riskid, seda väiksem on ka kindlustusmakse ja vastupidi. See on ainuvõimalik käitumismudel ja see on ka klientide vaatevinklist õiglane. Seetõttu jääb teostamatuks ka Äripäeva ajakirjaniku Kaisa Gabrali ettepanek, et elukindlustus peaks sõltumata riskiasjaoludest maksma kõigile sama palju.

Minevik on tähtis. Elukindlustusseltsid sõlmivad pikaajalisi, aastakümneid kehtivaid kindlustuslepinguid, kuid kindlustatavate isikute riskihindamine toimub üldjuhul vaid üks kord, enne elukindlustuslepingu sõlmimist. Seepärast on ääretult oluline võtta iga kindlustatava isiku puhul arvesse tema tervislik seisund lepingu sõlmimise ajal, tema eluviise ning prognoosida ka tulevikku. Kindlustusseltsides ei tööta selgeltnägijad, tuleviku prognoosimiseks kasutatakse mineviku statistilisi näitajaid, sh eri haigusseisundite võimalikke prognoose, lähtudes sarnaste haiguslugude kulgemise statistikast.

Praktilises töövahendis:
- äriseadustiku muudatused
- kommentaarid ja juhised
- dokumentide näidised

Äriõigus
Näidised ja kommentaarid
www.kasiraamat.ee

Mikk Põld, MA
advokaadibüroo TRINITI advokaat
käsiraamatu "Äriõigus. Näidised ja kommentaarid" peatoimetaja

TRINITI
TALLINN RIGA VILNIUS

Käsiraamat valmib koostöös advokaadibürooga TRINITI

Äripäeva käsiraamat

Tellimisinfo telefonil 667 0099

TÕUSJA
Prantsuse välireklaamifirma avaldas oodatust paremad neljanda kvartali tulemused.

LANGEJA
Terasetootja on püsti hädas odavnevate toorainete ja kuluka krediidiga.

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
toimetaja Rainer Saad, tel 667 0398, e-post rainer.saad@aripaev.ee

TULEMUS

Tallinna Vesi kasvatas käivet ja kasumit.

Ettevõte rahul

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Tallinna Vesi teatas reedel, et vaatamata käimasolevale tariifivaidlusele on ettevõte eelmise aasta tulemustega rahul.

"2015. aasta finantstulemused olid võrreldes eelneva aastaga head. Kuna ettevõtte tariifid on käimasoleva kohtuvaidluse tõttu külmutatud 2010. aasta tasemele, sõltub põhitegevuse tulu, s.o vee- ja kanalisatsiooniteenuste müügist teenitud tulu muutus täiel määral tarbimisest," kirjutas Tallinna Vesi oma aruandes.

Veefirmal on käimas kaks väga olulist kohtuvaidlust valitsusega. 14. jaanuaril teatas valitsus, et eraldab Tallinna Vee kohtuvaidluse õiguskuludeks 2,38 miljonit eurot. Justiitsministeeriumi hinnangul on kaasuse analüüsi kohaselt riigil võimalik vaidlus võita või vähemalt kahju hüvitist olulises osas vähendada.

> **Me ei tegutse fikseeritud õiguskuludega. Seetõttu on praegu raske öelda, kui suureks õiguskulud kujunevad.**
>
> **Tallinna Vee finantsjuht Riina Käi**

Tallinna Vee finantsjuht Riina Käi ütles reedel tulemusi tutvustaval *webinar*'il, et mõlemad vaidlused on kestnud juba üsna kaua aega ning õiguskulud sõltuvad sellest, kui palju tööd ettevõttel nendes vaidlustes on vaja teha.

"Me ei tegutse fikseeritud õiguskuludega. Seetõttu on praegu raske öelda, kui suureks õiguskulud kujunevad. See sõltub sellest, kuidas mõlemal vaidlusel läheb," selgitas Käi.

Prioriteet kohtuvaidlus. Ettevõte tõi majandusaruandes välja, et tariifivaidlusega seotud õigusabitasud olid koos suurenenud tööjõukuludega need, mis tegevuskulusid kasvatasid. Neljanda kvartali puhaskasum vähenes 0,8% võrra, 6,24 miljoni euroni.

Samas aasta lõikes kasvasid nii käive kui ka kasum. 2015. aasta käive oli 55,9 miljonit eurot, suurenedes võrreldes 2014. aastaga 5% ehk 2,69 miljoni euro võrra. Eelmise aasta puhaskasum oli 19,86 miljonit eurot, mis on võrreldes eelmise aasta sama ajaga 1,92 miljoni euro ehk 10,7% võrra suurem.

Kuna ettevõtte prioriteediks on kohtuvaidlus, siis ei ole praegu plaanis käibe ja kasumi suurendamiseks osta ka teisi Eesti veefirmasid. "Küll aga oleme nõus tegema koostööd teiste ettevõtetega," ütles Tallinna Vee tegevjuht Karl Heino Brookes.

Ta lisas, et vee tarbimise suurendamiseks on viimastel aastatel tehtud kampaaniaid, millega julgustatakse inimesi jooma kraanivett. "Oleme viimastel aastatel selle kampaaniaga väga palju vaeva näinud," ütles Brookes.

Tallinna Vee pooleliolevad kohtuvaidlused puudutavad teenuslepingu ja tariifide tõstmist nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

2015. aasta neljandas kvartalis kummaski vaidluses istungeid ei toimunud. Küll aga esitas AS Tallinna Vesi möödunud aasta 11. novembril apellatsiooni Tallinna ringkonnakohtule seoses 5. juuni Tallinna halduskohtu kohtuotsusega jätta ettevõtte esitatud kaebus rahuldamata.

Eelmise aasta 17. juunil selgus rahvusvahelise arbitraažimenetluse ajakava, mille põhjal toimub viimane istung selle aasta novembris.

Võrdlus

Käive kasvab stabiilselt

Tallinna Vee majandusnäitajad, mln eurodes

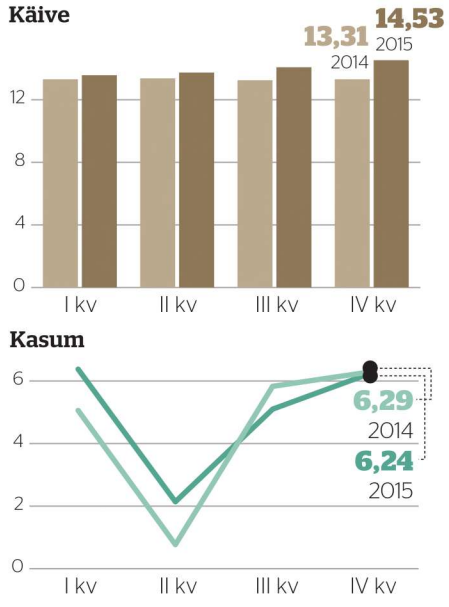

NUMBER

6,2

miljardi dollari võrra kasvas eelmisel nädalal Facebooki juhi Mark Zuckerbergi varandus.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisandub lepingus ka käibemaks.

Nord Pool Eesti
13,86 **-50,94%▼**

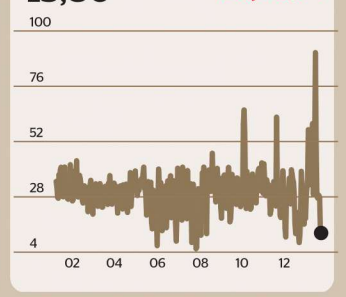

VALUUTA

Euroopa Keskpanga negatiivne intressimäär survestab eurot nõrgemaks.

EUR/USD
1,0920 **+0,16%▲**

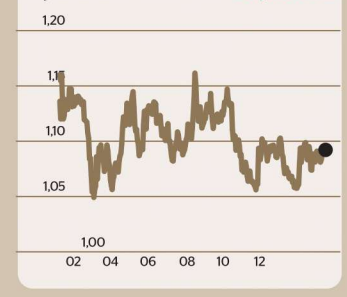

INTRESS

Euribor on EKP sammude tõttu olnud tugevas languses.

Euribor 6 kuud
-0,083% **-0,001▼**

↑ **TALLINNA** Vee finantsjuhi Riina Käi sõnul sõltub kahe kohtuvaidluse kulude suurus sellest, kuidas mõlemad vaidlused lähevad.
FOTO: ANDRES HAABU

Kommentaar

Tallinna Vee kulud olid oodatust väiksemad

JOONAS JOOST
LHV Panga vanemanalüütik

Pidasime võimalikuks, et ka neljanda kvartali tulemustes kajastuvad suured kohtuvaidlusega seotud kulud, ning ootasime ka tegelikust suuremaid finantskulusid. Seega ettevõtte puhaskasum osutus seekord prognoositust 20% paremaks. Käibe suhteliselt suur, 9,2% suurune kasv tulenes väikese juurdehindlusega ehitusteenustest, mille mõju kasumile on väga palju tagasihoidlikum võrreldes vee ja reovee teenuste müügiga. Käibe kasv reguleeritud põhiteeninduspiirkonnas oli tulenevalt muutumatutest tariifidest tavapäraselt väike, 1,7%.

Kui kommenteerida ettevõtte enda väidet, et nende eelmise aasta tulemused olid head, siis hea on suhteline mõiste ning seda tuleb hinnata kontekstis. Ettevõtte põhitegevust ning selle kvaliteeti kajastavad näitajad on paranenud ning jätkuva tariifivaidluse tingimustes kasvasid 2015. aasta käive ja puhaskasum vastavalt 5 ja 11%. Aasta jooksul ületas ettevõte kvartalikasum kolmel juhul neljast meie ootusi. Selles suhtes olid tulemused tõesti head.

Samas varjutas 2015. aasta tulemusi jätkuv tariifivaidlus, millest tulenevalt püsisid ka 2015. aastal tariifid muutumatutena (viimase viie aasta jooksul on keskmine aastane käibe kasv olnud 2,4%, sealjuures põhiteeninduspiirkonnas 1,4%) ning peamiselt tulenevalt tariifivaidlusega seotud õigusabikuludest kasvasid üldhalduskulud 2015. aastal 10%, jõudes normaalsest tasemest hinnanguliselt ligi 30% kõrgemale.

Puhaskasumi kasvu numbrit toetas madal võrdlusbaas, millesse andis 2014. aastal suure panuse see, et keskkonnaamet muutis heitvees sisalduvate raskmetallide piirmäärasid, mis tingis erakordselt suured saastetasud. Võrreldes näiteks 2011. või 2012. aastaga jäi 2015 puhaskasum 8–12% väiksemaks.

20%

osutus Tallinna Vee puhaskasum LHV prognoosist paremaks.

RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius % keskmiselt kuu jäägilt	jooksev hoius % kuu püsijäägilt	tähtajaline hoius % 1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,00	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,00	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	-	-	0,05	0,1	0,70	1,0	1,40	150
Versobank	0,01	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,20	1,50	1,80	350
DNB	0,10 (7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,01	0,02	0,03	0,10	0,50	0,80	1,10	1,20	100/200 (4)
BIGBANK		-	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	-	-	0,60	0,90	1,20	1,50	2,00	2,25	500

tähtajaline hoius %, USD

pank	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,1	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,10	0,10	0,20	0,50	0,70	0,90	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

reklaam

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimiväärtus	emissiooni maht
Cofi (Inbank)	EE3300110584	29.09.2014	15.09.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
IuteCredit Europe A5	EE3300110725	15.09.2015	15.09.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	506 000
IuteCredit Europe A6	EE3300110808	8.12.2015	15.12.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	530 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	1 300 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	EUR 1000	

REDGATE CAPITAL

BÖRS

Tallinn — 29.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,060	0,00	563	5,0	14,2%	0,71	0,9%
Baltika	0,310	0,98	5 673	-	-14,7%	1,43	0,0%
Ekspress Grupp	1,240	3,33	11 581	9,5	8,2%	0,78	3,2%
Harju Elekter	2,590	0,00	3 131	13,3	5,9%	0,79	5,8%
Merko Ehitus	7,940	2,06	3 017	13,6	7,8%	1,07	8,1%
Nordecon	1,000	0,00	-	22,5	3,9%	0,89	3,0%
Olympic EG	1,750	0,00	86 929	11,1	22,0%	2,43	5,7%
PRFoods	0,380	4,97	2 880	-	-2,0%	0,41	78,9%
Pro Kapital Grupp	2,300	0,00	-	5,5	26,5%	1,45	0,0%
Silvano FG	1,270	1,60	46 974	6,4	16,6%	1,07	23,6%
Tallink Grupp	0,843	-0,82	52 134	8,3	8,8%	0,73	2,4%
Tln Kaubamaja	6,670	-0,15	23 689	12,7	12,3%	1,56	6,0%
Tallinna Vesi	13,600	0,00	72 719	13,7	22,8%	3,12	6,6%
Trigon PD	0,500	0,00	-	-	10,4%	0,93	0,0%
Skano Group	0,737	0,00	-	-	-28,9%	0,63	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia — 29.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,05	0,40	-	0,4	-
Latvijas Gaze	9,85	0,31	10,7	0,7	-
Olainfarm	7,24	1,97	8,4	1,2	-

Helsingi — 29.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,34	1,83	18,6	2,8	3,6
Citycon	2,19	1,29	12,6	0,9	6,4
Elisa Comm.	33,46	-0,45	21,9	5,8	3,9
Finnair	4,98	-3,30	-	1,1	-
Fortum	14,37	0,42	40,2	0,9	-
HKScan	3,55	-1,11	25,4	0,5	13,8
Kesko	36,70	-0,24	37,8	1,7	4,1
Neste Oil	28,62	1,17	-	2,6	2,3
Nokia	6,50	0,23	-	2,6	-
Olvi	22,05	0,23	21,8	2,5	2,9
PKC Group	14,16	2,02	-	2,3	4,9
Stockmann	7,06	7,46	-	0,5	-
Stora Enso	7,40	0,14	-	1,2	-
UPM Kymmene	14,89	-0,13	-	1,0	4,7
YIT	4,82	0,54	11,2	1,1	3,7

Vilnius — 29.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,56	0,39	-	3,1	5,1
City Service	1,650	-0,60	10,1	0,8	-
Invalda	3,300	0,00	-	0,8	-
Linas Agro	0,658	0,46	12,0	0,7	-
Panevezio Statybos	0,900	0,00	-	1,4	-
Siauliu Bankas	0,295	0,00	4,5	0,6	-
Snaige	0,286	1,06	-	1,2	-
TEO LT (Telekomas)	0,998	1,01	18,0	2,6	6,8

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼
9,3483

EUR/RUB ▲
82,8472

Austraalia dollar	AUD	1,539	Singapuri dollar	SGD	1,555
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,764
Hiina jüaan	CNY	7,181	Šveitsi frank	CHF	1,114
Hongkongi dollar	HKD	8,510	Taani kroon	DKK	7,463
India ruupia	INR	74,104	Tai baat	THB	38,973
Jaapani jeen	JPY	132,250	Tšehhi kroon	CZK	27,026
Kanada dollar	CAD	1,536	Türgi liir	TRY	3,237
Korea won	KRW	1318,600	Ungari forint	HUF	312,030
Norra kroon	NOK	9,485	USA dollar	USD	1,092
Poola zlott	PLN	4,440			
Rumeenia leu	RON	4,535			

BÖRSIKAUBAD

Kütused — 29.01

USD	
Nafta IPE, bbl	34,31
Nafta NYMEX, bbl	33,77
Mootoribensiin, t	401,00
Diislikütus, t	309,25
Kerge kütteõli, t	298,25
Masuut (1% väävel), t	153,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,27

Põllumajandus — 29.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	119,25
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	403,90
Kakao NYBOT, USD/t	2788,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	108,60
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	361

Värvilised metallid — 28.01

USD/t	
Alumiinium LME	1524
Vask LME	4545
Plii LME	1677
Nikkel LME	8640
Tina LME	14005
Tsink LME	1586

Väärismetallid — 29.01

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1114,46
Plaatina NYMEX	866,35
Pallaadium NYMEX	498,40
Hõbe COMEX	14,21

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
reklaamitoimetaja Marina Altmaa, tel 667 0161, e-post marina.altmaa@aripaev.ee

Pärnu Finantskonverents 2016

Kõik taandub ühele küsimusele – kuidas raha teenida?

14.-15. aprillil Pärnu Kontserdimajas

Räägime ärimudelitest läbi finantsjuhtimise vaatenurga ning kuulutame välja ajujahi, kus iga osaleja püüab kinni enda ettevõtte jaoks parima ärimudeli!

Peaesinejad:

Felix Hofmann
ärimudelite ümberkorralduste ekspert, kes annab ülevaate tähtsamatest ärimudelitest

Christian Rangen
futuroloog ja ärimudelite innovatsiooni asjatundja, kes visualiseerib, kuidas ärimudelid praktiliselt toimivad

Jukka Ala-Mutka
ärimudelite juurutaja, kes toob näiteid, kuidas ärimudelite muutused on muutnud ettevõtte tulemuslikkust

Programmijuhid:
Toomas Tamsar, Ellen Tohvri
Moderaator:
Gunnar Toomemets

Lisaks esinevad:
Hando Sinisalu (Best Marketing),
Marko Rillo (juhtimiskonsultant),
Mart Kikas (Academy of Innovation Coaching),
Diana Strömnes (Protex Balti),
Alvar Lumberg (Transferwise),
Andres Tinno (Lääne-Saare Vallavalitsus),
Jürgo Preden (Thinnect),
Kaidi Ruusalepp (Funderbeam),
Jüri Laur (LHV)

ja teised finantsvaldkonna asjatundjad

Lisaks peasaali ettekannetele toimuvad taas Küsimuste Külad, networking ja palju suhtlusvõimalusi pakkuv õhtune pidu.

Pärnu Finantskonverents

Registreerides kuni 15. veebruarini kehtib soodushind **479€**+km (km-ga 574,8€, täishind 629€+km)!

Toetajad: Møller Auto, Hellenic Coca-Cola Passion for Excellence, OlyBet, Casino Olympic

Lisainfo ja registreerimine:
www.konverentsid.ee, info@konverentsid.ee
või 56 99 2025 (projektijuht Liina Lilleniit)

Koostööpartner: AVIS, TERE

Korraldaja: Äripäev

Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Pärnu Finantskonverentsil, siis võtke ühendust **Eliise.Nikopensius@aripaev.ee**

investeerimisfondid INVESTOR 19

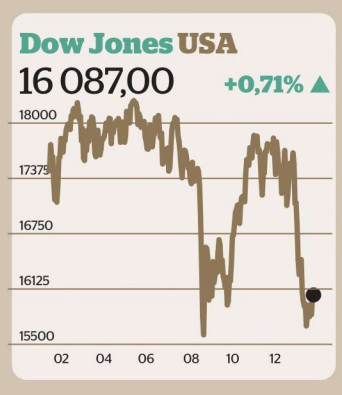

ÄRIPÄEV 1. veebruar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Ä FONDID

reklaam

Avaron Asset Management — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Avaron Areneva Euroopa Fond D, EUR	12,26	12,02	12,02	9,86	-6,21	-4,81	4,64	2,47	41 154 539
Avaroni Privaatportfell B, EUR	15,70	15,70	15,70	2,72	-0,80	2,97	5,51	5,02	10 353 563
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,00	13,00	13,00	4,07	-0,20	6,60	7,24	-	7 189 042

Compensa Life — 27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Balti Kasvuportfell, EUR	-	-	1,51	-	-3,90	2,30	3,80	2,70	6 937 992
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	12,28	-	0,10	-0,40	1,20	2,30	912 905

Kasvuporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015. Võlakirjaporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015.

Danske Capital AS — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Danske Pension 25, EUR	1,03	1,04	1,04	4,72	-1,93	-2,59	2,79	2,52	13 543 599
Danske Pension 50, EUR	1,22	1,24	1,24	6,86	-3,42	-3,59	3,61	2,61	211 844 094
Danske Pension Intress, EUR	0,91	0,92	0,92	1,52	0,11	-0,42	1,76	2,34	4 715 411
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,62	1,66	1,64	9,34	-6,01	-5,02	5,30	3,83	4 514 537
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,78	0,80	0,79	2,13	-0,02	-1,22	1,23	1,97	524 924

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

LHV Varahaldus — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,50	1,51	1,51	3,16	-1,14	2,10	3,04	2,74	349 867 801
Pensionifond M, EUR	1,20	1,21	1,21	2,25	-0,05	2,15	2,99	3,38	49 840 059
Pensionifond S, EUR	1,25	1,26	1,26	1,92	0,56	0,09	2,33	3,37	52 833 658
Pensionifond XL, EUR	1,30	1,31	1,31	3,52	-1,47	2,66	3,57	2,92	85 073 065
Pensionifond XS, EUR	1,17	1,18	1,18	1,71	0,46	0,21	2,60	3,66	17 635 820
Täiendav Pensionifond, EUR	1,48	1,49	1,49	3,59	-1,58	4,19	4,64	3,56	7 445 449
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,80	9,90	9,90		-13,62	-27,52	3,97	5,58	10 092 823,92
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,24	8,32	8,32	12,33	-9,78	-2,25	-0,25	-1,83	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,26	5,32	5,32	12,33	-9,78	-2,25	-0,25	-1,84	1 342 711

Mandatum Life — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	116,14	115,56	115,56	-	-2,52	-3,21	0,66	-	-
Konservatiivne, EUR	114,41	113,28	113,28	-	-1,16	-3,64	0,80	-	-
Tasakaalustatud, EUR	114,56	112,87	112,87	-	-0,12	-4,04	1,03	-	-
Progressiivne, EUR	110,53	108,36	108,36	-	0,74	-4,57	1,52	-	-
Agressiivne, EUR	119,81	117,46	117,46	-	0,93	-5,32	2,94	-	-
Investeerimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	145,06	144,34	144,34	-	-0,87	-1,63	1,34	2,59	-
Mandatum Life Nordic High Yield Abs, EUR	90,45	90,00	90,00	-	-11,96	-11,88	-	-	-
Mandatum Life Convertible, EUR	101,58	101,07	101,07	-	-3,00	-5,86	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	124,26	121,82	121,82	-	-1,06	-7,46	-	-	-

Nordea Pensions Estonia — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,01	1,02	1,02	6,56	-3,52	-3,89	3,33	3,19	167 128 439,62
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,84	0,85	0,85	9,76	-5,36	-4,69	4,19	3,42	19 129 682,87
Nordea Pensionifond B, EUR	0,93	0,94	0,94	4,27	-1,44	-3,04	1,79	2,69	19 525 105,51
Nordea Pensionifond C, EUR	0,87	0,87	0,87	2,15	0,47	-0,57	2,4	2,88	12 732 914,96
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,29	1,31	1,30	11,87	-7,47	-6,53	5,48	4,05	7 422 452,99
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,76	0,77	0,76	3,96	-1,18	-2,07	2,68	0	1 675 303,64

AS SEB Varahaldus — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Energiline Pf, EUR	0,784	0,792	0,792	9,35	-4,60	-6,88	2,83	1,12	33 151 049,07
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,893	0,902	0,902	1,83	-0,22	-1,97	-0,18	1,22	57 648 012,97
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,831	0,839	0,839	5,51	-1,91	-6,25	0,52	1,06	21 318 068,54
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,995	1,005	1,005	6,93	-2,96	-6,38	1,79	1,34	406 028 800,83
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,999	1,019	1,009	11,10	-6,20	-8,35	3,75	1,63	16 988 679,05
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,164	1,188	1,176	5,60	-1,84	-5,80	1,24	1,41	13 988 900,57

ASi SEB Pank vahendatavad fondid — 28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,595	1,595	1,595	2,1	0	-1,73	2,23	3,92	287 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	114,193	115,335	114,193	5,71	-0,9	-3,23	3,02		896 500 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	111,967	111,967	111,967	3,16	0,08	-1,26	2,27		1 794 400 000,00
SEB Strategy Growth Fund	116,954	118,124	116,954	11,9	-4,08	-10,52	3,73		367 200 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	115,443	116,597	115,443	8,55	-2,06	-6,66	3,71		624 400 000,00

Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2015.

Fondivalitsejad

Avaron Asset Management Narva mnt 7D, B-korpus, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA Fund Management Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS GILD Property Asset Management Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com www.gildrealestate.com
AS SEB Varahaldus Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
Danske Capital AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
Compensa Life Vienna Insurance Group SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402
Versobank AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Danske Bank Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB Enskilda Equities Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802
Mandatum Life Insurance Baltic SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

Maaklerifirmad

Raamat avab üllatava avastuse, et redeli tippu ei jõua mitte küünarnukkidega teed rajavad võtjad, vaid inimesed, kes vastutasu ootamata annavad.

New York Timesi bestseller

klubihind 30,50 tavahind 38,50

Äripäeva raamatuklubi
raamatupood.aripaev.ee

KASUM, DIVIDENDID JA NEGATIIVNE OMAKAPITAL

19. VEEBRUAR
ORIGINAL SOKOS HOTEL VIRU KONVERENTSIKESKUS

LOENGUL KÄSITLEME JÄRGMISI TEEMASID:

VÄLJAMAKSED OSANIKELE
- Dividendide maksustamine (sh kõik võimalikud maksuvabastused) ja ümberkvalifitseerimise riskid;
- Omakapitali väljamaksed ja nende õiguslik käsitlus ning maksustamine (oma osade/aktsiate tagasiostmine, kapitali vähendamine ja muud väljamaksed omakapitalist);

NEGATIIVSE OMAKAPITALI TAASTAMINE
- Efektiivne omakapitali struktureerimine;
- Negatiivne omakapital ja selle mõju;
- Kapitali suurendamine ja sissemaksete tegemine;
- Vabatahtliku reservi loomine omakapitali koosseisu;
- Allutatud laenu (ja muude laenude) kajastamise võimalused omakapitali koosseisus

Lektor ATTELA Advokaadibüroo OÜ partner, vandeadvokaat ning TTÜ finantsarvestuse õppetooli rahvusvahelise maksunduse lektor **Marko Saag**

Loengul osalemine maksab kuni **11. veebruarini 169 eurot** (km-ga 202,8 eurot), alates 12. veebruarist kehtib täishind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Registreerimine ja info telefonil 6670411.

Äripäev
Raamatupidaja.ee

Äripäev
Nr 21 (5381) 01.02.2016
ISSN 1406-2585

TEGIJA TURUL

Aleksander Novak: Kärbime, kui teised kärbivad.

Venemaa energiaminister lausus Bloombergile antud intervjuus, et Venemaa üksi naftatootmist ei kärbi ning teeb seda vaid siis, kui teised.

OMX TALLINN
52 nädalat
Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Ä Portfell
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus
+1,0%

väärtus
234 592 €
26% raha
74% aktsiad

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

aktsiate päevane muutus, protsentides

Microsoft	3,93
Statoil	0,87
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,66
iShares Europe Stoxx 600	0,44
Apranga	0,39
Leroy Seafood	0,3
Apple	0,26
Tallinna Vesi	0
Olympic EG	0
Tallink	-0,59
Volkswagen	-1,97

Viimased tehingud
ostis: 14. jaanuaril 285 Statoili aktsiat hinnaga 100,50 Norra krooni aktsia. Tehingusumma oli 28 642,50 NOKi ja komisjonitasu 134,40 NOKi.
ostis: 5. jaanuaril 19 Volkswageni aktsiat hinnaga 130,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 2485,2 eurot. Swedbanki vahendusel tehtud tehingu teenustasu oli 14,06 eurot.

Ä Sinu arvamus
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

Microsoftil on kindel koht minu kullafondis

Öeldakse küll, et ära armu oma investeeringutesse, aga paigutaksin Microsofti küll oma investeeringute kullafondi.

Keerulisel ajal on nende head tulemused just see rohi, mida mu jaanuaris pihta saanud portfell vajab. Neljapäeval pärast USA börsipäeva lõppu tegi Microsoft avalikuks oma majandusaasta teise kvartali tulemused ja neid nähes oli mul näol mõistagi lai naeratus. Firma korrigeeritud käive ja kasum ületasid analüütikute ootusi ja aktsia rallis järelturul üle 4%.

Põhimõtteliselt oli vaid üks negatiivne asi kogu tulemuste peale ja see on Microsofti nutune telefoniäri. Hiljuti kirjutasid nad korstnasse 80% Nokialt 9,4 miljardi dollari eest ostetud telefoniärist ja firma sõnul kukkus käive teises kvartalis aastases võrdluses lausa 49%. Vaadates, millistes raskustes on langeva kasumi ja kehva müügiga Samsung ja et isegi Apple prognoosib käibe kahanemist, siis Microsoftilt polegi midagi paremat loota.

Ä Hind
Microsofti aktsia võttis pärast tulemusi suuna üles

ALLIKAS: BLOOMBERG

Office'i osatähtsus langeb. Telefone kõrvale jättes läks muudel Microsofti äridel hästi ja firma on sedavõrd mitmekesistanud oma teenuste ja toodete portfelli, et Windows ja Office ei paista enam õieti silmagi.

Microsofti sõnul teenisid nad 1,3 miljardit dollarit käivet Surface'i seadmete müügist ja kuigi seda on 29% rohkem kui aasta tagasi, siis mind see täielikult ei rahulda. Võrdluseks: Apple teenis sama ajaga ainuüksi Maci arvutite müügist 6,75 miljardit dollarit ja kui me lisame siia iPadid ka, siis vahe Microsoftiga on enam kui kümnekordne. Samas näitab see, et Microsoftil on veel kõvasti ruumi kasvada ehk lisaraha teenida.

Hästi läks Microsofti pilveteenustel, mis on endiselt nende kõige kiiremini kasvav äri. Microsofti teatel on nende pilveteenuste kasutus aastaga 70% kasvanud ning nende Azure, mis konkureerib näiteks Amazon Web Service'iga, kasvatas aastaga käivet 140%.

Ilmselt kõige üllatuslikumalt näitab Microsoft head minekut oma traditsioonilises äris ehk operatsioonisüsteemide müümises. Möödunud suvel turule toodud Windows 10 on firma teatel installeeritud juba 200 miljonile arvutile, mida on kaks korda rohkem kui septembri lõpus. Tasub meenutada, et Microsoft võttis Apple'ist eeskuju ja lubab nüüd operatsioonisüsteemi tasuta uuendada.

Uus juht oli taeva õnnistus. Mul on hea meel näha, et pärast Monkey Boy ehk Steve Ballmeri lahkumist on Microsoft Satya Nadella juhtimisel tõepoolest kannapöörde teinud ja astunud toodete ja teenustega 21. sajandisse. Pilveteenused on endiselt väga suur optimismi allikas ja Windowsi tõus tuhast kindlustab Microsofti positsiooni laial rindel. Aktsia seisukohalt muudab mind vaid veidi murelikuks Microsofti kasumi-hinna suhe (P/E), mis on tõusnud juba 35 peale (võrdluseks Apple'i tagasivaatav P/E on vaid 10,0).

> **Pärast Monkey Boy ehk Steve Ballmeri lahkumist on Microsoft Satya Nadella juhtimisel tõepoolest kannapöörde teinud.**
> **investor Toomas**

REGIOON
Jaapan üllatas negatiivse intressiga

Jaapani keskpanga juht Haruhiko Kuroda näitas taas, et oskab üllatada, võttes kasutusele 0,1% suuruse negatiivse baasintressimäära.

Seda lisaks keskpanga rekordilisele varaostuprogrammile, mis näeb aastas ette riigi võlakirjade ostu 80 triljoni jeeni ehk 666 miljardi dollari ulatuses.

Kõigi nende meetmete eesmärk on ära hoida Jaapani majanduse tagasilangus mitu aastakümmet väldanud stagnatsiooni.

"See näitab selgelt, et Jaapani keskpank tahtis nõrgestada jeeni, tõsta importkaupade hinda ning elavdada inflatsiooni," ütles Bloombergile Tokio Mizuho Banki ökonomist Daisuke Karakama. "Me ei tea, kuivõrd see negatiivse intressimäära poliitika ka majandusele kasulik võiks olla."

PANE TÄHELE

Alibabal üle ootuste hea tulemus. E-kaubanduse gigant teatas kolmanda kvartali tulemused, mis ületasid analüütikute ootusi.

Ford sai rekordkasumi. Autotootja teatas, et nende 2015. aasta kasum oli rekordiline.

Hiinlased pumpavad Bulgaariasse raha. Hiina investorid investeerivad Euroopa Liidu kõige vaesemasse liikmesriiki Bulgaariasse 270 miljonit eurot.

Ä Loe veebist
Värsked börsiuudised
www.aripaev.ee/bors
Turgude ülevaade
investor.aripaev.ee

Äripäeva Akadeemia

26. veebruar 2016
Koolitaja on dr **TÕNU LEHTSAAR**

Täpsem programm aadressil
pood.aripaev.ee

Koolituse hind **399 eurot** + km

SUHTLEMINE KONFLIKTSETES OLUKORDADES

- **Mis on suhtlemiskonflikt, kuidas see tekib ja areneb?**
- **Kuidas suhelda konfliktides, mis muutuvad emotsionaalseteks ja kipuvad kontrolli alt väljuma?**
- **Kuidas suhelda konfliktides, mille põhjused on seotud inimese enda isiklike probleemidega?**
- **Missugused on konflikti lahendamise strateegiad?**

Äripäev
Info ja registreerimine: **Kaire Kaljur,**
telefon **667 0440**, e-post **kaire.kaljur@aripaev.ee**